

Utredning av skolstruktur/organisation

Vänersborgs kommun

Februari 2023

Jenny Nordqvist

Marie Lindblad

Viktor Gylfe

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Vänersborgs kommun genomfört en utvärdering av grundskolan med syfte att identifiera styrkor och svagheter i nuvarande skolstruktur och organisation. Denna utvärdering har gjorts för att inför framtiden än bättre uppnå det politiska huvudmålet om goda skolresultat och fullföljda studier.

Utvärderingen har omfattat en utredning av nuvarande skolstruktur/organisation. Utredningen har omfattat insamling av styrande och stödjande dokument, statistik och nyckeltal avseende bland annat elevers kunskapsresultat, trygghet och studiero, personella resurser, befolknings- och elevtalprognoser, lokaler samt ekonomi. Intervjuer har genomförts med representanter för såväl verksamhet som politik.

Utifrån genomförd utredning av nuvarande skolstruktur pekar vår analys på att det ur ett *barn- och elevperspektiv* finns en relativt god tillgång till jämnåriga kamrater för eleverna på de flesta grundskolor. På några skolor är elevunderlaget dock mycket begränsat, vilket kan påverka trivsel och motivation och därmed elevers kunskapsresultat. Söktrycket på dessa skolor är lågt, vilket indikerar att elevantalet kommer att vara lågt även framgent.

Utifrån genomförd utredning av nuvarande skolstruktur pekar vår analys på att den inte till fullo lever upp till *skollagens och läroplanens intentioner*.

Barn- och utbildningsnämnden är huvudman för grundskolan och när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå sker uppföljning, analys och rapportering av vissa mål och förutsättningar, dock inte av exempelvis kunskapsresultat i årskurs 2-5 eller skolfrånvaro i förskoleklass till och med årskurs 6. Eftersom några skolenheter i årskurs F-6 är små saknas nationell statistik för vissa elevgrupper/skolor, vilket ställer högre krav på tillgång till lokal statistik och underlag i uppföljning och analys, jämfört med årskurs 7-9.

Vidare indikerar utredningens resultat att skollagens krav på en likvärdig utbildning i termer av tillgång till behöriga lärare och lärare med specialpedagogisk kompetens inte fullt ut möts i nuvarande skolstruktur/organisation. Den generella bilden är att möjligheten att rekrytera har förbättrats och vi ser positivt på att kompetensförsörjning är ett identifierat utvecklingsområde. Specialpedagoger/lärare har en nyckelroll i arbetet med stöd och stimulans och tillgången till denna kompetens är särskilt angeläget då Kunskapsresultaten i årskurs 6 och 9 generellt ligger under det nationella snittet. I årskurs 9 är resultaten vid flera skolenheter lägre än det förväntade resultatet utifrån skolornas förutsättningar. Därutöver finns det indikationer på att det finns skillnader avseende rektoreernas förutsättningar att vara pedagogisk ledare och chef.

I nuvarande skolorganisation pekar vår analys på att det finns begränsade möjligheter för lärare att *utveckla pedagogiken*. Vissa kommungemensamma strukturer och

arbetssätt finns, till exempel kring skolnärvaro, ämnesdialoger i årskurs 7-9 samt kommungemensamma lärdagar. Samtidigt behöver former och forum för exempelvis bedömning och betygssättning, ledning och stimulans samt överlämningar utvecklas.

Ur ett *ekonomiskt perspektiv* är vår slutsats att resursfördelningsmodellen som sådan är tydlig, men att det i fördelningen av resurser inte tas hänsyn till elevers faktiska behov av till exempel särskilt stöd, vilket medför en risk att tillgången till stödinsatser inte blir likvärdig inom grundskolan. Kostnaden per elev skiljer sig markant mellan skolenheterna. Utöver de kostnader som hanteras centralt, kompenseras inte små enheter för de fördyringar som organisering av en liten skolenhet medför, vilket blir problematiskt när det gäller såväl ekonomi som förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. PwC:s utgångspunkter	7
3. Resultat och slutsatser	13
3.1 Läsanvisningar	13
3.2 Styrning och ledning	14
3.3 Organisation och kompetensförsörjning	19
3.4 Kunskapsresultat och trygghet och studiero	25
3.5 Pedagogiska strukturer, rutiner och arbetssätt	30
3.6 Lokaler och lärmiljöer	33
3.7 Skolstrukturen ur ett barn- och elevperspektiv	37
3.8 Ekonomi och kostnadseffektivitet	38
Bilaga 1. Tabeller	41

1. Inledning

Rapportens disposition

Det **inledande kapitlet** innehåller beskrivning av uppdragets bakgrund, syfte och genomförande. I det **andra kapitlet** redogörs i korthet för de utgångspunkter som PwC har haft i genomförandet av uppdraget. Det **tredje kapitlet** innehåller en beskrivning av nuvarande skolstruktur samt slutsatser i termer av styrkor och svagheter i nuvarande skolstruktur/organisation. Av utrymmesskäl har flertalet diagram flyttats till **Bilaga 1**.

Uppdrag

Bakgrund och uppdrag

Vänersborgs kommun har, genom kommunstyrelsen, gett PwC i uppdrag att genomföra en utredning som syftar till att identifiera styrkor och svagheter i nuvarande skolstruktur/organisation för att inför framtiden än bättre uppnå det politiska huvudmålet om goda skolresultat och fullföljda studier.

Utredningen ska fokusera på skolstrukturens inverkan på följande perspektiv:

- barn- och elevperspektiv
- möjligheten att följa skollag och läroplanskrav
- lärarnas möjlighet att utveckla pedagogiken
- ekonomiskt perspektiv

I bedömningen av nuvarande skolstruktur ska följande kriterier användas:

- tillgång till jämnåriga kamrater samt restid till och från skolan
- likvärdig tillgång till utbildning
- likvärdig tillgång till behöriga lärare och resurser för stöd och stimulans
- tillgång till ändamålsenliga och moderna lärmiljöer
- lärares tillgång till kollegor och möjligheter till kollegiala samtal
- kostnad per elev per skolenhet

I uppdraget ska faktorer såsom ledande och stödjande strukturer, arbetsmiljö samt kompetensförsörjning beaktas. Därtill ska dokumenterad forskning och erfarenhet rörande samband mellan skolresultat och vedertagna parametrar att kopplas till analysen.

Genomförande

Utgångspunkten i arbetet har varit att göra en utvärdering av befintlig skolstruktur/organisation i syfte att identifiera styrkor och svagheter. Utredningen av nuvarande skolstruktur/organisation har omfattat insamling och analys av dokument, statistik och nyckeltal med relevans för utredningens innehåll samt intervjuer. Utredningens slutsatser är naturligt avgränsade till vad metoden och inkommet underlag omfattar.

Data och dokument

Vi har sammanställt nationell statistik avseende personal, elever, kunskapsresultat inklusive nationella prov samt resultat från Skolinspektionens Skolenkät avseende trygghet och studiero, elevhälsa, bedömning och betygssättning, hjälp i skolarbetet samt lust till lärande. Eftersom flera skolenheter har ett litet antal elever, saknas nationell statistik för dessa enheter.

Vi har efterfrågat lokal statistik/data avseende elever, kunskapsresultat (inklusive resultat över tid/progression) per skolenhet för samtliga årskurser inklusive grundskolan, stöd och stimulans, personal, personalomsättning, lokaler och lärmiljöer, ekonomiskt utfall för år 2020 och 2021, budget 2022, befolknings- och elevtalsprognoser samt söktryck.

Vi har erhållit efterfrågat underlag, undantaget statistik kring elevers kunskapsresultat i förskoleklass, årskurs 2-5, 7-9 och grundskolan, kunskapsprogression samt personalomsättning.

Vi har efterfrågat styrande och stödjande lokala dokument innehållande lokala mål och indikatorer, struktur för systematiskt kvalitetsarbete, uppföljningar och analyser av verksamhetens kvalitet läsåret 2021/22 och 2022/23 på enhets- och huvudmannanivå, resultat från kommunens egen enkät till elever, vårdnadshavare samt medarbetare, lokalförsörjning, beskrivningar av central förvaltningsorganisation, beskrivning av resursfördelningsmodell samt eventuell beräkningsmodell, tillgång till specialsalar och skolskjuts.

Vi har erhållit efterfrågat underlag, undantaget uppföljningar och analyser av verksamhetens kvalitet och förutsättningar läsåret 2021/22 och 2022/23 på enhetsnivå. *Verksamhetsberättelse 2021*, den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 samt delårsrapporten för augusti 2022 är centrala dokument i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå.

I utredningen har grundskolan ingått. Vi har försökt att beakta grundskolan, men det har inte varit helt enkelt då det saknas nationell och lokal statistik samt lokal dokumentation som kan ge en övergripande bild av verksamhetens kvalitet och förutsättningar. Innehåll avseende grundskolan återfinns i avsnitten om ekonomistyrning (3.2.3), betyg och bedömning (3.5.1), lokaler och lärmiljöer (3.6.3) och grundskolans ekonomi (3.8.1).

Intervjuer

Intervjuer har genomförts med representanter för såväl verksamhet som politik:

- Kommunråd
- Barn- och utbildningsnämndens presidium
- Förvaltningsledning - Förvaltningschef, verksamhetschef F-6 och verksamhetschef 7-9

- Ekonomer vid barn- och utbildningsförvaltningen
- Elevhälsoschef samt representanter för den centrala elevhälsan (kurator, logoped och skolsköterska)
- Rektorer
- Lärare
- Elever

De rektorer, lärare och elever som deltog arbetar/går på fyra grundskolor, varav två F-6-skolor samt två 7-9-skolor.

Under uppdragets genomförande har PwC haft regelbundna avstämningar med kommunchef, förvaltningschef samt utvecklingsledare vid barn- och utbildningsförvaltningen.

Rapporten har sakgranskats av förvaltningschef och utvecklingsledare på barn- och utbildningsförvaltningen.

2. PwC:s utgångspunkter

I detta kapitel redogörs i korthet för de utgångspunkter som PwC har haft i genomförandet av uppdraget.

Inledning

Frågan om skolorganisation har genom åren diskuterats i flertalet kommuner och ofta varit föremål för stort engagemang, såväl politiskt som från allmänheten. Elevers kunskapsutveckling, trygghet och studiero, kompetensförsörjning, ekonomi, uppväxtmiljö och levande landsbygd är exempel på områden som debatteras i dessa sammanhang. I diskussionerna är det olika aspekter som läggs fram för att slutligen värderas av aktuell kommuns politiska företrädare.

Den bild av nuläget som PwC har fått genom sammanställning av statistik, dokumentation samt vid intervjuer har bildat en viktig grund för uppdragets resultat. Vid sidan av detta underlag finns även andra utgångspunkter som har varit viktiga i arbetet och för gjorda slutsatser. Utöver skollag och statliga styrdokument har PwC undersökt vad olika aktörer på skolområdet samt vad aktuell forskning menar är kännetecknen för en framgångsrik skolorganisation.

Skollagen och grundskolans läroplan

Skolan styrs genom lagar, förordningar, läroplaner och kursplaner. I dessa anges mål och riktlinjer för all verksamhet.

Skollagen slår fast att skolan ska vara likvärdig vilket innebär att alla elever har rätt att få en lika bra utbildning oavsett var utbildningen anordnas. Skollagen slår även fast att all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Bestämmelserna i skollagen riktar sig både till dem som utformar styrdokument för skola och förskola och till dem som är verksamma i de olika skolformerna. Varje lärare och förskollärare förväntas hålla sig orienterad inom sitt ämnesområde och följa den pedagogiska utvecklingen och forskningen. Det betyder i sin tur att rektorer och huvudmän har ett ansvar för att personalen får möjlighet att arbeta med kollegialt lärande, att utveckla sina ämnes- och metodkunskaper samt att få stöd när det gäller att ta del av den senaste forskningen.

Enligt Skollagen ska skolans elever ha tillgång till och erbjudas elevhälsa med medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande och även stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Eleverna ska också ha tillgång till psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Det är huvudmannen som har ansvar för att organisera elevhälsan samt att det finns elevhälsa för varje elev i skolan. Det är de lokala behoven som ska styra detta. Hur huvudmannen organiserar elevhälsan påverkar skolornas möjligheter att främja elevernas utveckling och lärande.

Statens offentliga utredningar har genom rapporten *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven - aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning* (SOU 2021:11) redovisat ett slutbetänkande av utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven. Utredningen föreslår att införa en lägstanivå för bemanning inom elevhälsan, där förslaget är att en skolläkare får ansvara för högst 7 000 elever, en skolsköterska för högst 430 elever, en psykolog för högst 1 000 elever och en kurator för högst 400 elever. Denna förordning föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Skollagen anger även att elever ska ha tillgång till personal med kompetens att tillgodose elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Enligt Skollagen är kommuner huvudmän för bland annat grund- och grundsärskolan och lagen anger att det i varje kommun ska finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter. Skollagen anger därtill att huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i grundskolan i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. Detta ska ske inom ramen för ett systematiskt kvalitetsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ske på både enhetsnivå och huvudmannanivå. I det systematiska kvalitetsarbetet ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid enheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultat samt resultat avseende trygghet och studiero vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar. Analysen behöver ske så att huvudmannen kan identifiera hur det går för olika grupper av elever, exempelvis gruppen flickor och gruppen pojkar. Utifrån analysen identifierar huvudmannen vilka förbättringsåtgärder som är nödvändiga samt vidtar dessa åtgärder. När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna har tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men även på uppgifter huvudmannen själv samlat in (till exempel nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter och anmälningar om kränkande behandling). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete och det kvalitetsarbete som rektor tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet ska ha fokus på de nationella målen för utbildningen.

Grundskolans läroplan omfattar åtta olika målområden som inkluderar skolans mål för varje elev samt riktlinjer för lärares och övrig personals arbete för att uppnå målen. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Grundskolans målområden är:

- **Normer och värden** - Här är skolans mål bland annat att varje elev kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter.

- **Kunskaper** - Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.
- **Elevernas ansvar och inflytande** - De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen.
- **Skola och hem** - Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.
- **Övergång och samverkan** - Förskoleklassen, fritidshemmet och skolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med varandra och förskolan för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.
- **Skolan och omvärlden** - Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan och underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.
- **Bedömning och betyg** - Betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne.
- **Rektors ansvar** - Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

SKR om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat

I SKR:s rapport *Om sambandet mellan skolstorlek och utbildningsresultat*¹ från år 2018 studeras sambandet mellan skolstorlek och studieresultaten i årskurs 9 (uttryckt i meritvärde, klarat kunskapskraven i alla ämnen respektive behörighet till gymnasiet - yrkesprogram) respektive i årskurs 6 (uttryckt som godkänt i engelska, matematik och svenska). I korthet visar resultaten att skolstorlek inte spelar någon roll annat än på meritvärdet i årskurs 9 där ett visst samband kan ses. De allra minsta skolorna presterar tydligt sämre än övriga, större skolor, men det finns en förklaring till det. Bland de allra minsta skolorna är de så kallade resursskolorna överrepresenterade och förklarar därför avvikelserna nedåt i resultat. Men även efter detta kvarstår ett visst samband på meritvärdet.

SKR om framgångsfaktorer för skolans utveckling

I Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) rapport *Framgångsfaktorer för skolans utveckling*² från år 2019 lyfts vad som kännetecknar framgångsrika skolkommuner. Sju framgångsfaktorer identifieras:

- Utveckling av undervisning i centrum
- Rektors pedagogiska ledarskap sätter prägel på skolan
- Koll på läget ger möjlighet till prioritering och utveckling
- En tillitsfull styrkedja med tydlig ansvarsfördelning

¹ <https://skr.se/download/18.45167e4317e2b341b24ad0f7/1642681373687/7585-632-2.pdf>

² <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/framgangsfaktorerskolansutveckling.64853.html>

- Stöd till elever sätts in och följs upp
- Samarbete bidrar till stabilitet och utveckling
- Kunskapsfokus, förväntningar och samsyn- förhållningssätt spelar roll

I rapporten förs fram att utvecklingen av undervisningen är nära kopplad till lärarnas professionella utveckling och lärande. De senaste årens forskning pekar tydligt på vikten av kollegialt lärande, där lärare genom strukturerat samarbete tillägnar sig kunskap för att utveckla undervisningen, menar SKR. Det innebär till exempel att gemensamt diskutera undervisningssituationer och didaktiska frågor, att lyfta problem och svårigheter och att kritiskt granska både sitt eget och andras arbete. Dessa forum behöver finnas på varje skola, men även övergripande hos huvudmannen.

Skolverkets lägesbedömning 2020

Skolverket pekar i sin lägesbedömning³ från år 2020 på tre utvecklingsområden för att möta de utmaningar som skolan står inför.

Styrning och ledarskap

Många huvudmän har en väl fungerande och effektiv styrning, men skillnaderna är stora i ansvarstagande och förmåga att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete och därmed en effektiv skolutveckling. Rektors förmåga att utöva pedagogiskt ledarskap varierar, vilket innebär att lärare ges olika förutsättningar att utveckla och bedriva en undervisning av god kvalitet. Många huvudmän brister även i sin resultatstyrning av verksamheten. Resursfördelningen har en avgörande betydelse och trots det är det långt ifrån alla kommuner som fördelar resurser utifrån behov. Många kommuner följer heller inte upp eller utvärderar resursfördelningssystemet och vilka effekter det kan få, vilket gör att det saknas underlag för politiska diskussioner och beslut om hur resurser ska fördelas.

Lärförsörjning

Andelen lärare och förskollärare med pedagogisk högskoleexamen har generellt sett minskat under de senaste åren. Elevernas tillgång till utbildade lärare skiljer sig också beroende på var i landet de går i skola och vilken utbildningsbakgrund deras föräldrar har. På skolor med större utmaningar är kompetensen bland lärare generellt sett lägre och på skolor med brister i undervisningen är det vanligt att en hög andel av lärarna antingen saknar lärarlegitimation eller behörighet i de ämnen som de undervisar i.

Skolsegregation

Skolsegregationen i Sveriges grundskolor har tilltagit de senaste femton åren och skolorna blir allt mer uppdelade sett till elevsammansättning. Elever med mer respektive mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund tenderar i allt större utsträckning att gå i olika skolor. Den ökade skolsegregationen kan kopplas till boendesegregation, men även utformningen av skolvalet har betydelse. Vilken skola en elev går i, och hur elevsammansättningen ser ut där, får också allt större betydelse för elevens resultat. Skolsegregationen har således en negativ påverkan på likvärdigheten och riskerar att försämra skolväsendets förmåga att kompensera för elevernas skilda förutsättningar att

³ <https://www.skolverket.se/getFile?file=6436>

tillgodogöra sig utbildningen. Detta drabbar elever med mindre gynnsam bakgrund hårdast.

Skolinspektionens årsrapport 2021

Av Skolinspektionens årsrapport 2021⁴ framgår att många huvudmän behöver utveckla sitt riktade stöd till skolor och att detta är särskilt viktigt för skolor med utmaningar. Det stöd som huvudmännen ger till rektorer och skolor är ofta generellt och inte anpassat till de behov som finns vid den specifika skolan. En granskning av skolor som haft låga kunskapsresultat de senaste tio åren visade att huvudmannens styrning sällan innefattade utveckling av undervisningen, trots uppenbara behov. I en annan granskning framgår att återrapporteringen till huvudmän många gånger är begränsad och att det kan vara slumpmässigt vad lokala politiker får kunskap om. Huvudmän riskerar då att inte få kännedom om omfattningen av viktiga problem som påverkar eleverna, eller utmaningar som finns på de skolor de ansvarar för. Detta menar Skolinspektionen kan allvarligt påverka huvudmäns möjlighet att ta sitt ansvar. I tillägg framgår att det finns brister avseende särskilt stöd. Bristerna handlar om att elever inte fått lämpligt eller tillräckligt stöd för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta beror oftast på att elevernas behov inte utretts fullt ut eller tillräckligt fort. Resultatet kan bli att adekvat stöd sätts in sent eller i värsta fall inte alls.

Att förbättra skolor med stöd i forskning - skolors förbättringskapacitet

Skolor och skolsystem utsätts för ökade krav på kvalitet och resultat samtidigt som granskning och tillsyn medför förväntningar på skolförbättring. Att utveckla sin skola eller sin skolorganisation är i starkt fokus hos många huvudmän. Antologin *Att förbättra skolor med stöd i forskning* (Rönström & Johansson, 2021) beskriver hur skolor kan förbättras med utgångspunkt i aktuell forskning. Ett avsnitt i antologin belyser skolors förbättringskapacitet - hur kapacitet kan byggas och hur man kan leda utveckling av förbättringskapacitet. Här lyfts att en skolas förändringsskapacitet dels är en skolas möjligheter att förändras i linje med ett specifikt förändringsinitiativ, dels en över tid utvecklad förmåga att organisera verksamheten så att förändringsinitiativ kan integreras på ett för verksamheten utvecklande sätt. Området problematiseras och vikten av pedagogiskt ledarskap, systematiskt arbete och kollegial samverkan lyfts.

Socioekonomisk bakgrund och dess påverkan på elevers skolframgång

I en kunskapsöversikt⁵ av studenter vid Malmö Universitet från januari 2021 redogörs för hur socioekonomisk bakgrund påverkar elevers skolframgång i relation till tidigare forskning. Den tidigare forskning som presenteras betonar att socioekonomisk bakgrund påverkar elevers skolgång, vilket belyser att denna förståelse kan vara viktig att bära med sig inom skolan. Slutsaten är att det inte är socioekonomisk bakgrund i sig självt som påverkar elevens skolframgång. Snarare handlar det om de effekter som socioekonomisk bakgrund har. Dessa effekter kan bestå av brist på kulturellt kapital, elevens förvärvade utbildningskapital eller elevens geografiska hemvist.

⁴<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/regeringsrapporter/2022/arsrapport-2021/>

⁵ <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1520881/FULLTEXT02.pdf>

Ledning och stimulans

På Skolverkets hemsida⁶ hänvisas till en forskningsartikel som har tagits fram på uppdrag av myndigheten och som lyfter lärmiljöns betydelse för en inkluderande skola. Forskningsresultatet visar att rektorer och lärare måste arbeta med hela lärmiljön för att skolor ska bli inkluderande. Sammanfattningsvis pekar resultatet på att medvetet arbete kring lärmiljön, till exempel genom stödjande relationer mellan lärare och elever och elevsamarbete, kan användas för att skapa en mer inkluderande skola.

6

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/hela-larmiljon-avgorande-for-en-inkluderande-skola>

3. Resultat och slutsatser

I detta kapitel sammanfattas resultatet av den utredning av nuvarande skolstruktur som har genomförts inom ramen för uppdraget. Utredningen bygger på offentlig och lokal statistik, lokalt styrande och stödjande dokument, enkätresultat samt intervjusvar. Kapitlet innehåller därtill slutsatser i termer av styrkor och svagheter i nuvarande skolstruktur/organisation. Av utrymmesskäl återfinns flertalet diagram i Bilaga 1.

3.1 Läsanvisningar

Uppdraget har inneburit att skolstrukturen i Vänersborgs kommun ska utredas med utgångspunkt i följande bedömningskriterier:

- tillgång till jämnåriga kamrater samt restid till och från skolan
- likvärdig tillgång till utbildning
- likvärdig tillgång till behöriga lärare och resurser för stöd och stimulans
- tillgång till ändamålsenliga och moderna lärmiljöer
- lärares tillgång till kollegor och möjligheter till kollegiala samtal
- kostnad per elev per skolenhet

Ovan nämnda parametrar återfinns under följande sju rubriker i rapporten:

- *Styrning och ledning* - Här beskrivs de lokala mål som styr grundskoleverksamheten i Vänersborgs kommun. Här beskrivs även strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- *Organisation och kompetensförsörjning* - Här beskrivs hur grundskoleverksamheten är organiserad, inklusive ledningsstruktur samt tillgång till/fördelning av personella resurser, inklusive resurser för stöd och stimulans. Därtill beskrivs förutsättningar för kompetensförsörjning avgränsat till den kommunala grundskolan.
- *Kunskapsresultat samt trygghet och studiero* - Här beskrivs kvalitet i undervisningen i termer av elevers kunskapsresultat respektive elevers trygghet och studiero.
- *Pedagogiska strukturer, rutiner och arbetssätt* - Här beskrivs strukturer, rutiner och arbetssätt avseende betyg och bedömning och insatser för stöd och stimulans samt lärares tillgång till kollegor och möjligheter att utveckla pedagogiken.
- *Lokaler och lärmiljöer* - Här beskrivs grundskolans localsituation och lokalförsörjning, inklusive tillgången till ändamålsenliga och moderna lärmiljöer. Här beskrivs även befolkningsprognosen.
- *Skolstrukturen ur ett elevperspektiv* - Här beskrivs skolstrukturens inverkan på elevernas tillgång till jämnåriga kamrater samt restid till och från skolan.
- *Ekonomi och kostnadseffektivitet* - Här beskrivs grundskoleverksamheten i termer av ekonomi och kostnadseffektivitet.

Parametern Likvärdig tillgång till utbildning beskrivs i kapitlet PwC:s utgångspunkter samt i kapitel 3:s olika avsnitt.

3.2 Styrning och ledning

I detta avsnitt beskrivs de lokala mål som styr grundskoleverksamheten i Vänersborgs kommun. Här beskrivs även strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet och styrningen av grundskolans ekonomi.

3.2.1 Lokala mål för grundskolan

Den kommunala styrmodellen innebär att kommunfullmäktige formulerar årliga inriktningsmål. Dessa mål konkretiseras på nämndsnivå i form av förväntade resultat. Av barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan för år 2022 framgår att fullmäktige har formulerat fyra inriktningsmål som omfattar grundskolan. 2022 års inriktningsmål med nämndens förväntade resultat, redovisas i tabellen nedan. Vid tiden för uppdragets genomförande har förväntade resultat 2023 och fokusområden för läsåret 2022/23 ännu inte beslutats. Detta beslut kommer att fattas när kommunfullmäktige har beslutat om budget för år 2023. Fokusområden som har fastställts av förvaltningen för föregående läsår (2021/22) har därför lagts in i tabellen nedan.

Tabell 1. Inriktningsmål, förväntade resultat år 2022 och fokusområden läsåret 2021/22

Inriktningsmål (kommunfullmäktige)	Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier	I Vänersborgs kommun ska det finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv	Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet Sjukfrånvaron bland våra medarbetare ska minska
Förväntade resultat (barn- och utbildningsnämnden)	Andelen elever i grundskolan som når kunskapskravet i årskurs 1 ökar. Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till yrkesprogram ökar. Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 75 procent närvaro ökar.	Andelen barn och elever som upplever trygghet i lärmiljön ökar.	Andelen vårdnadshavare som upplever sig ha förutsättningar att vara delaktiga i sitt barns utbildning ökar.
Fokusområde	Elevers resultat ska förbättras.	Den sociala inkluderingen ska öka.	Organisationen ska vara dynamisk.

3.2.2 Struktur för systematiskt kvalitetsarbete

När fokusområden har identifierats, konkretiseras varje fokusområde genom tre frågeställningar:

1. Vad behöver vi göra?
2. Varför är det viktigt?
3. Hur vet vi att vi är på rätt väg?

Svaren på fråga 1 mynnar ut i en lista med aktiviteter med en motivering till varför aktiviteterna är viktiga (fråga 2) samt hur aktiviteterna kommer att följas upp (fråga 3). Utifrån skollagens och de allmänna rådens krav på huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, utgör därmed svaren på fråga 1 huvudmannens beslutade *åtgärder* tillika *planering* för läsåret och svaren på fråga 3 tydliggöra vilken *uppföljning* och *analys* som ska genomföras under aktuell period.

Den uppföljning som skulle genomföras inom ramen för fokusområdet *Elevens resultat ska förbättras* läsåret 2021/22 var:

- Analys av resultat med utgångspunkt i kartläggningmaterialet i förskoleklass och nationellt bedömningsstöd i årskurs 1
- Analys av resultat med utgångspunkt i betyg i årskurs 6-9
- Analys av skolfrånvaro i årskurs 7-9 (följs upp månadsvis)

Den uppföljning som skulle genomföras inom ramen för fokusområdet *Den sociala inkluderingen ska öka* var:

- Analys med utgångspunkt i trygghetsmätningar på grundskolor, hälsosamtal i grundskolan samt elevers upplevelse av delaktighet och inflytande

Den uppföljning som skulle genomföras inom ramen för fokusområdet *Organisationen ska vara dynamisk* var:

- Analys av Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare
- Analys med utgångspunkt i sjukfrånvarostatistik och personalenkät⁷

Av inkommet underlag och vid intervjuer framgår att uppföljning och analys av fokusområdena sker löpande och dokumenteras på skolenheterna och att denna dokumentation utgör underlag för förvaltningsledningens rapportering till barn- och utbildningsnämnden. Rapportering till nämnd sker vid tre tillfällen under ett läsår: i september (delår 2), januari (delår 3) och maj (delår 1). Därtill redovisas behörighet i september samt aktuella frågor rörande grundskolan och grundsärskolan i november, december, mars och april (verksamhetsuppdateringar).

Enligt uppgift från förvaltningen koncentreras uppföljningen av kunskapsresultat på nationell, jämförbar statistik, vilket medför att fokus ligger på årskurs 1, 3, 6 och 9 där bedömningsstöd, nationella prov och/eller betyg finns. Det framgår även att uppföljning och analys av kunskapsresultat i årskurs 2-5 samt 7 och 8 sker på enhetsnivå och detta sammanställs på huvudmannanivå vid dialog på rektorsmöten. I tillägg följs skolfrånvaro upp månadsvis på förvaltningsnivå. Eftersom de inte är politiskt förväntade resultat, redovisas de inte till nämnd vid delårsrapportering.

⁷ 2022 års enkät omfattar områdena: motivation, ledarskap, styrning, rekommendera arbetsplats, kränkande särbehandling, arbetsbelastning, arbetstider, kommunikation och samarbete, ledarskap och lärande samt delaktighet och påverkan.

Av *Verksamhetsberättelse 2021* framgår att medarbetarna upplever att barn- och utbildningsförvaltningens styrning och ledning har blivit tydligare samt att förvaltningen ser ett fortsatt behov av att (bland annat) öka känslan av delaktighet ytterligare genom hela styrkedjan.

I den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 anges att den centrala elevhälsan ska vara ett stöd i enheternas analysarbete och att det är viktigt att enheterna planerar sitt analysarbete så att elevhälsans olika kompetenser kan delta. Vidare framgår att elevhälsan på olika sätt arbetat för att kunna få bidra så mycket som möjligt på enheternas analysmöten. Därtill framgår att flera F-6-enheter har organiserat kvalitetsarbetet så att elevhälsan kan vara delaktig i analysen samt att det har varit svårare på 7-9-enheter. Organisationen på enheterna uppges påverka analysarbetet samt dokumentation i till exempel PMO⁸.

3.2.3 Ekonomistyrning

Inom skolverksamheten hanteras följande kostnader centralt på förvaltningen:

- Lokaler, städ, vaktmästeri
- Kost/måltider
- Elevhälsa
- Skolskjutsar
- IT-kostnader (personal- och elevdatorer, system)
- Rektorslöner
- Modersmålsundervisning
- Interkommunala kostnader/Bidrag till fristående skolor
- Förvaltningsgemensam administration

Grundskolorna ansvarar för kostnader avseende undervisning, läromedel, lokal administration, transporter, studiehandledning med mera.

Resursfördelning till skolenheterna sker huvudsakligen genom elevpeng och strukturbidrag för alla verksamheter, undantaget grundsärskolan som inte har strukturbidrag.

Av de samlade medel som fördelas till skolorna fördelas 5 procent ut i strukturbidrag baserat på föräldrarnas utbildningsbakgrund. Föräldrarnas utbildningsbakgrund varierar stort mellan F-6-skolorna och strukturbidraget per elev varierar från ett par hundra kronor per elev till mer än 15 000 kr per elev. Snittet för en elev i kommunen är cirka 6 000-7 000 kronor i strukturbidrag. De skolor som får lägst strukturbidrag per elev är Blåsut skola, Öxnered skola, Mulltorps skola och Onsjöskolan. Den skola som får i särklass mest per elev är Tärnan. På 7-9 skolorna varierar inte föräldrarnas utbildningsbakgrund lika mycket och där skiljer sig strukturbidraget bara som mest 3 000 kr per elev mellan skolorna.

⁸ https://www.cgm.com/swe_se/vierbjuder/pmo/pmo-for-elevhalsa.html

De övriga resursernas fördelas utifrån elevantal på respektive skola och elevpengen som varierar i storlek för olika skolår fördelat på förskoleklass, årskurs 1-6 och årskurs 7-9. Högst elevpeng har de äldsta eleverna utifrån att timplanen omfattar fler timmar för dem.

Grundsärskolan har inget strukturbidrag och ingen skillnad i resursfördelning utifrån vilken årskurs eleven går i. Elever i träningssärskola har en större resurstilldelning än elever i grundsärskola. Resursfördelningen till en elev i grundsärskolan var år 2021 ungefär fem gånger så stor som elevpengen i grundskolan.

Den resursfördelning skolorna får ska även rymma de insatser som behövs för elever med omfattande behov av särskilt stöd.

För nyanlända elever fördelas resurser till skolorna de första fyra åren utifrån de medel som kommunen får från Migrationsverket.

Det finns inga övriga fördelningsparametrar, såsom liten enhet, enhet med behov av mycket transporter eller dylikt, vid fördelningen av resurser mellan skolenheterna.

En viktig parameter i en väl fungerande ekonomistyrning är information om intäkter och kostnader. Detta sker genom att internredovisningen utformas på ett sätt som ger underlag till förvaltning och nämnd att fatta välgrundade beslut. Ansvaret för att utforma eller ge direktiv till vilka intäkter och kostnader som behöver följas upp är förvaltningens.

Uppföljning av förvaltningens ekonomi sker efter samma principer som budgeten fördelas, vilket innebär att respektive rektor ansvarar för den egna enhetens ekonomi. I Verksamhetsberättelse 2021 för barn- och utbildningsförvaltningen redovisas förskola, grundskola och grundsärskola separat. De olika skolornas ekonomiska utfall redovisas inte.

I Budget 2022 delas skolorna upp i F-6 samt 7-9, där de olika skolorna redovisar sitt underlag. Det framgår även i detta dokument att en del kostnader budgeteras och bokförs centralt. Detta innefattar kostnader som kost/måltider, skolskjutsar, IT-kostnader, personal- och elevdatorer, system, elevhälsa och förvaltningsgemensam administration, externa/fristående verksamheter, rektorslöner.

Vi har fått del av det ekonomiska utfallet per skolenhet för år 2020 och 2021. För år 2020 var det totalt ett underskott på cirka 16 mnkr vilket motsvarar 5 procent negativ budgetavvikelse. För år 2021 hade budgetavvikelsen minskat till totalt 5 mnkr vilket motsvarar 1 procent negativ budgetavvikelse.

F-6-skolorna redovisar totalt sett ett underskott på 3 procent år 2020 och en budget i balans för år 2021. Det finns dock stora skillnader mellan skolorna. Rösebo skola och Mulltorps skola redovisar stora procentuella underskott (15-24 procent) för de båda åren. Skerrud skola redovisar ett positivt resultat för de båda åren på 13 respektive 10

procent. Mariedalsskolan har underskott båda åren: 9 respektive 4 procent. De andra skolorna har procentuellt mindre positiva eller negativa avvikelser.

Samtliga 7-9-skolor redovisar en negativ budgetavvikelse för båda åren, även om underskotten blivit lägre år 2021.

Vi intervjuer med rektorer framkommer att det är svårt att möta de behov som finns hos eleverna med den samlade resursfördelningen. Av delårsrapport per augusti 2022 redovisas en negativt prognos för helåret på totalt 6,4 mnkr för grundskola, förskoleklass till årskurs 9, fritidshem, pedagogisk omsorg 6-13 år samt grundsärskola. Underskottet avser gjorda insatser för elever i behov av särskilt stöd samt ett ökat antal elever som mottagits i grundsärskolan. Flera skolenheter har kostnader som är större än budgeterat för elever i behov av särskilt stöd. Behoven avser främst psykosociala och språkliga insatser. Enligt uppgift från förvaltningen har rektorerna tillgång till stöd av ekonomer på förvaltningen samt erbjuds månatliga ekonomiska uppföljningar.

3.2.4 Slutsatser

Vi ser det som en styrka att de lokala mål som har beslutats för grundskolan innebär att uppföljning och analys på huvudmannanivå omfattar kunskapsresultat i förskoleklass, årskurs 1 och 6-9, skolfrånvaro årskurs 7-9, personalens sjukfrånvaro samt de områden som enkäten till elever, vårdnadshavare och personal omfattar. Vi ser det samtidigt som en brist att den dokumenterade uppföljning och analys på huvudmannanivå som redovisas för nämnden inte omfattar kunskapsresultat i årskurs 2-5 eller skolfrånvaro i förskoleklass till och med årskurs 6. Ett annat utvecklingsområde är att dokumentation och rapportering till huvudmannen inte ger en tydlig och samlad bild av tillgången till behöriga lärare och/eller tillgängliga lärmiljöer på skolenhetsnivå.

Dokumentation på enhetsnivå har inte inkommit till oss och vi kan därför inte dra några slutsatser avseende kvaliteten på enheternas uppföljning och analys, som ligger till grund för huvudmannens uppföljning och analys.

Avseende den centrala elevhälsans dokumentation ser vi det som en styrka att respektive kompetens/insats utvärderas separat. Av dokumentationen framgår det inte hur den centrala elevhälsan har riktat resurser utifrån enheternas/elevernas behov. Dokumentationen innehåller inte en uppföljning eller analys av den centrala elevhälsans insatser i relation till enheternas/elevernas resultat och förutsättningar.

De nationella krav som ställs på huvudmannens systematiska kvalitetsarbete innebär att att förvaltningen behöver samla in och sammanställa underlag från samtliga grundskolenheter. För årskurs F-6 innebär det att underlag från 13 skolenheter ska samlas in och sammanställas och för årskurs 7-9 handlar det om fyra skolenheter. Vi ser det som en styrka att antalet skolenheter är relativt få i årskurs 7-9 då det underlättar insamling och sammanställning av enheternas underlag/dokumentation. Eftersom några skolenheter i årskurs F-6 är små saknas nationell statistik för vissa elevgrupper/skolor, vilket ställer högre krav på tillgång till lokal statistik och underlag i uppföljning och analys.

När det gäller ekonomistyrningen ser vi det som positivt att resursfördelningsmodellen som sådan är enkel att förstå, att kostnader som inte rektor kan påverka, såsom lokaler och kost, hanteras centralt samt att det finns en socioekonomisk fördelning utifrån den parameter som det finns forskningsstöd för och att denna fördelning ger stora skillnader i utfall.

Vi ser att det finns ett par utvecklingsområden eller utmaningar när det gäller ekonomistyrningen. Resursfördelningsmodellen tar i nuläget inte hänsyn till elevers faktiska behov av till exempel särskilt stöd. Det innebär en risk att tillgången till stödinsatser inte blir likvärdig inom grundskolan. En annan utmaning är att små enheter inte kompenseras för de fördyringar som organisering av en liten skolenhet medför. Till exempel är kraven på rektor och rektors grunduppdrag, vilket inkluderar exempelvis elevhälsomöten och dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet, detsamma oavsett om rektor arbetar på en stor eller liten skolenhet. En tredje utmaning är att enheter som behöver ha transporter till andra enheter för exempelvis slöjd eller språkundervisning inte kompenseras för det. Givet dessa utmaningar ser vi att rektorerna har ett fortsatt behov av stöd i frågor som rör skolenhetens budget och ekonomi.

3.3 Organisation och kompetensförsörjning

I detta avsnitt beskrivs hur grundskoleverksamheten är organiserad, inklusive ledningsstruktur, tillgång till/fördelning av personella resurser samt resurser för stöd och stimulans. Därtill beskrivs förutsättningar för kompetensförsörjning avgränsat till den kommunala grundskolan.

3.3.1 Grundskolan i Vänersborgs kommun

Det finns 17 kommunala grundskolor och två fristående grundskolor i Vänersborgs kommun. Av de kommunala grundskolorna är 13 av dem F-6-skolor (varav en är F-3) och fyra är 7-9-skolor. Den ena friskolan har elever i årskurs F-5 och den andra har elever i årskurs F-9. Grundsärskola finns på Mariedalskolan (1-6) samt Torpaskolan Norr (7-9). Utöver det finns integrerade elever på Brålanda skola, Norra skolan, Dalboskolan, Frändeskolan, Granås, Mulltorp skola, Onsjöskolan, Skerrud, Silvertärnan, Tärnan och Öxnered skola. I tabell 2 i Bilaga 1 redovisas antal elever per skola i förskoleklass till och med årskurs 9. Eleverna i grundsärskola uppgår till 68 elever och de är inkluderade i beräkningen i tabellen.

Elva kommunala grundskolor ligger i eller strax utanför centrala Vänersborg. Åtta av dessa är F-6-skolor och tre är 7-9-skolor. Sex grundskolor ligger utanför Vänersborg:

- Mulltorpskolan (15 km⁹)
- Frändeskolan och Dalboskolan (15 km)
- Rösebo skola (17 km)
- Skerrud skola (22 km)
- Brålanda skola (24 km)

⁹ Avståndet är räknat från Vänersborgs centralstation.

Av ovanstående skolor är samtliga F-6-skolor med undantag för Dalboskolan (7-9). De kommunala grundskolorna ligger totalt sett inom en diameter på 34 km. Den fristående grundskolan Fridaskolan (åk F-9) ligger i centrala Vänersborg och Vänersnäs montessoriskola (åk F-5) finns i Vargön, 15 km från centrum.

3.3.2 Funktioner och resurser på huvudmannanivå

Inom barn- och utbildningsförvaltningen finns två verksamhetschefer som ansvarar för årskurs F-6 respektive årskurs 7-9. Verksamhetscheferna har personalansvar för rektorerna. Det finns en elevhälsochef som leder den centrala elevhälsan samt en administrativ chef. Utöver detta finns en modersmålsenhet samt Välkomsten som tar emot nyanlända elever och dessa leds av en enhetschef.

Den centrala elevhälsan omfattar följande insatser/kompetenser:

- Skolläkare: 0,75 heltidstjänst
- Skolsköterska: 12,0 heltidstjänster
- Medicinskt ledningsansvarig sköterska (MLA): 1,0 heltidstjänst
- Kurator: 11,0 heltidstjänster
- Skolpsykolog: 6,0 heltidstjänster
- Specialpedagog grundsärskola: 0,75 heltidstjänst
- Logoped: 4,0 heltidstjänster
- Mobila skolteamet: 4,0 heltidstjänster
- Samordnande socialsekreterare: 0,5 heltidstjänst
- Administratör: 0,4 heltidstjänst

Den centrala elevhälsans resurser uppges i första hand fördelas med hänsyn till elevantal och socioekonomiska faktorer och vid intervju med rektorer beskrivs att det finns tillgång till samtliga funktioner på alla skolor, med undantag för att en logoped saknas på en skola. Vid eventuell brist kan rektorer flagga för det och då sker en korrigerande. Exempelvis har en efterfrågan av kuratorer funnits och då har detta tillgodosett. Vid intervju med elevhälsa och lärare lyfts samtidigt att sjukskrivningar och sjukfrånvaro påverkar elevhälsans tillgänglighet; det finns formellt sett tillgång till en specifik kompetens, men individen är inte på plats. Dock uppfattar elever att det är en hög tillgänglighet till exempelvis skolsköterska eller kurator och att man kan få hjälp samma dag eller dagen efter. Vid intervju beskrivs slutligen att tillgången till rum för elevhälsans personal är begränsad på ett flertal skolor och att flertalet olika yrkesgrupper behöver dela rum.

Barn- och utbildningsförvaltningen erbjuder rektorerna stöd avseende HR och ekonomi. Vid intervjuer framgår att det finns en önskan hos rektorerna av mer ekonomiskt stöd, i form av till exempel utbildning. Vid intervjuer lyfts att det finns ett systematiskt arbete för likvärdiga ekonomiska förutsättningar, men att resursfördelningen medför mer flexibilitet på större skolenheter än på mindre skolenheter. I allmänhet beskrivs att det finns krav på följsamhet till budget, men att det är svårt för enheterna att klara sin budget eftersom elever är i behov av stöd som kräver organisatoriska och resurskrävande lösningar.

Utöver ovan nämnda roller finns stödfunktioner avseende IT, systemförvaltare, administratörer, utvecklingsledare, utredare, lokaltutredare (som arbetar tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen) och processledare centralt på förvaltningen. Samtliga stödfunktioner finns tillgängliga för rektorer och personal i grundskolans samtliga årskurser.

3.3.3 Personella resurser på enhetsnivå - Rektorer

Det är rektor som leder och samordnar det pedagogiska arbetet på en skolenhet. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar hur skolan ska organiseras och fördelar resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov. Därtill ska rektor fatta beslut om bland annat åtgärdsprogram för en elev. Utöver det pedagogiska ledarskapet, är rektor chef för personalen på skolenheten samt chef i en kommunal verksamhet.

I tabell 3 i Bilaga 1 redovisas tillgången till rektorer samt olika mått på tillgången till rektor per skolenhet. Av tabellen framgår att det arbetar 24 rektorer (23,7 heltidstjänster) vid de kommunala grundskolorna läsåret 2022/23. Det finns inga biträdande rektorer, vilket grundar sig på ett tidigare beslut från förvaltningen. Vid intervjuer framgår att statsbidraget för likvärdig skola¹⁰ används för att förtäta rektorsorganisationen på det sätt som den ser ut idag. Värt att notera är att rektor är chef för fler professioner än enbart lärare, men värdena i tabellen ger en indikation och bygger på inrapporterad statistik för läsåret 2022/23. Av tabellen framgår att antalet rektorer per skolenhet varierar från 0,1 till 2,0 heltidstjänster. Sett till antal elever per rektor finns en variation på F-6-skolorna på 91,7 till 215,0 elever per heltidsanställd rektor och en variation på 174 till 246 elever per heltidsanställd rektor på 7-9-skolorna. Antalet lärare per heltidsanställd rektor varierar mellan 6,6 till 20,0 (lärare per rektor).

3.3.4 Personella resurser på enhetsnivå - Lärare med specialpedagogisk kompetens och studie- och yrkesvägledare

I tabell 4 i Bilaga 1 redovisas tillgången till speciallärare/pedagoger och studie- och yrkesvägledare per skolenhet. Av tabellen framgår att det arbetar fyra studie- och yrkesvägledare (3,5 heltidstjänster) på kommunens högstadieskolor. Det finns ingen studie- och yrkesvägledare som arbetar mot F-6-skolorna. Vid intervju beskrivs att lärarna på F-6-skolorna har i uppdrag att säkerställa elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Vid intervju lyfts specialpedagogens roll när det gäller att tillsammans med arbetslag tidigt identifiera elever i behov av stöd samt att sätta in rätt insatser. Av tabell 4 i Bilaga 1 framgår att det på 12 av grundskolorna finns anställd personal med specialpedagogisk kompetens (specialpedagoger och/eller speciallärare), dock inte på Blåsut skola, Mulltorp skola, Norra skolan, Rösebo skola eller Skerrud skola. Vid dessa skolenheter används kompetens från andra enheter vid behov, i första hand inom en rektors ansvarsområde. Till exempel stöttar specialpedagogen på Brålanda skola även elever

¹⁰ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/statsbidrag-for-likvardig-skola-2022>

på Skerrud skola vid behov. Vid intervju framgår att det ibland är svårt att rekrytera specialpedagoger/lärare eftersom det generellt är lärare med längre erfarenhet.

Under våren 2021 genomfördes Skolinspektionens Skolenkät. Enkäten består av ett antal frågeområden och för varje frågeområde finns två till tre påståenden. Dessa påståenden utgör tillsammans ett gemensamt mått för frågeområdet, ett så kallat index. Indexvärdet är ett värde mellan 0 och 10, där 10 är det mest positiva utfallet. I tabell 5 i Bilaga 1 redovisas resultat¹¹ avseende elevhälsa för elever i årskurs 5 respektive 9, per skolenhet totalt, för personal samt för vårdnadshavare. Det totala resultatet indikerar en generell nöjdhet bland elever och personal. När det gäller *elever* är variationen inte särskilt stor mellan enheterna, i synnerhet inte mellan 7-9-skolorna. När det gäller *personal* finns det relativt stora skillnader mellan såväl F-6-skolorna som 7-9-skolorna. När det gäller resultatet för *vårdnadshavare* finns den största variationen mellan F-6-skolorna. De skolor med låga resultat för mer än en grupp av respondenter (elever, personal och vårdnadshavare) är Frändeskolan, Rånnum skola och Vänerparkens skola.

3.3.5 Personella resurser på enhetsnivå - Lärare

Ett av flera kvalitetsmått på en skola är dess lärartäthet, vilket Skolverket mäter som antalet elever per lärare. Enligt en kunskapsöversikt från Skolverket¹² är lärartätheten en faktor som till viss del påverkar skolelevs kunskapsresultat, i synnerhet för elever med sämre studieförutsättningar och svagt stöd hemifrån. Generellt sett kan en hög lärartäthet vara gynnsamt, framförallt för de elever som är i behov av individuellt stöd från en lärare. I tabell 6 i Bilaga 1 redovisas lärartäthet samt lärarbehörighet per skolenhet.

Av statistiken framgår att lärartätheten inom årskurs F-6 är i nivå med årskurs 7-9. Samtidigt noteras tydliga skillnader mellan skolenheterna; flest antal elever per lärare finns på Skerruds skola (18,7) och minst antal elever per lärare finns på Mulltorp skola (10,3). Snittet för F-6 och 7-9 är ungefär samma (14,5 respektive 14,6).

När det gäller tillgången till lärare med lärarlegitimation finns en stor variation mellan skolenheterna, såväl mellan F-6-skolor som 7-9-skolor och totalt sett. Andelen varierar med ett minsta värde (64 procent) på Dalbo skola och ett högsta värde på Rösebo skola och Öxnered (100 procent). Värt att notera är att Skerruds skola samt Silvertärnan har ett högt antal elever per lärare med lärarlegitimation (18,7 respektive 16,4) samt låg tillgång till lärare med lärarlegitimation (69 respektive 82 procent). Det råder även en skillnad mellan F-6 totalt och 7-9 totalt (93 respektive 80 procent).

Avseende andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne framgår av tabell 6 i Bilaga 1 att Torpaskolan Söder har den lägsta andelen (54 procent) och Granåsskolan den högsta andelen (89,4 procent i åk F-3). Även här har Skerrud skola

¹¹ Av sekretessskäl redovisas inte uppgifter som baseras på färre än fem svar.

¹² <https://www.skolverket.se/getFile?file=2260>

(åk 4-6) låga värden. Genomsnittet för F-6 totalt och 7-9 totalt är ungefär detsamma (73,6 respektive 71,6 procent), vilket är i nivå med det nationella snittet (71 procent).

Avseende tillgång till behöriga lärare lyfter förvaltningen att rektorer vid behov säkerställer en organisering för att legitimerade lärare ska vara delaktiga vid planering, utvärdering och betygssättning

3.3.6 Kompetensförsörjning

Av *Verksamhetsberättelse 2021* framgår att det råder brist på legitimerad personal inom grundskolan, att en konkurrens mellan kommuner kvarstår samt att personalomsättningen har ökat från år 2020. Under år 2021 var sjukfrånvaron 10,1 procent på barn- och utbildningsförvaltningen. Det framgår även att Vänersborgs kommun under år 2021 tecknade ett avtal med SKR och Sobona angående ett nytt läraravtal med Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund. I dokumentet uppges att en plan för strategisk kompetensförsörjning ska tas fram i syfte att uppnå en ökad måluppfyllelse, en god arbetsmiljö och ett läraryrke som attraherar behöriga lärare. Fyra gemensamma utvecklingsområden har identifierats, vilka ska ligga till grund för kommande kompetensförsörjningsplan.

Förvaltningschefen antog en kompetensförsörjningsplan i april 2022. Av planen framgår att de identifierade utvecklingsområdena omfattar arbetstid, arbetsmiljö, arbetsorganisation och lönebildning. Därtill anges att förvaltningens ledningsgrupp (bland annat) ansvarar för att kompetensutveckling ges samt att stöd ges till enskilda enheter utifrån identifierade behov samt att rektorer (bland annat) ansvarar för att leda och planera utvecklingsarbetet inom de fyra områdena. Enligt planen ska arbetet som sker på respektive enhet följas upp under läsåret i syfte att säkerställa att arbetet fortlöper och att det genererar en önskad utveckling mot det långsiktiga målet.

Vid genomförda intervjuer beskrivs att trenden med brist på lärare har vänt och i och med en stor våg nyanlända elever för några år sedan har hela organisationen upplevt en positiv uppväxling. Samtidigt beskrivs att det finns utmaningar att rekrytera lärare inom vissa ämnen (snarare än till specifika skolor). Ämnen som beskrivs som utmanande att rekrytera är matematik samt de praktiska/estetiska ämnena, framförallt slöjd. De intervjuade menar även att skolor som har en stabil ledning med rektorer som jobbat under en längre tid har lättare att rekrytera. Det beskrivs därtill att ett rektorsbyte ofta skapar osäkerhet på den aktuella skolan under en period. En viktig faktor som påverkar möjligheten att rekrytera är att riktade statsbidrag beviljas årligen, vilket skapar hinder för en långsiktig plan för rekrytering.

Det uppges vid intervjuer att det är svårare att få till en tjänstefördelning där lärare är behöriga i de ämnen de undervisar i på mindre skolor, jämfört med på större skolor. På högstadieskolorna förekommer delade tjänster, det vill säga att lärare arbetar på flera skolor. Det finns till exempel en lärare i franska som undervisar på samtliga högstadieskolor i centrala Vänersborg. Slutligen beskrivs att centrala skolor är mer attraktiva att arbeta på då priset för att pendla har ökat den senaste tiden samt att ryktet är bättre på dessa skolor.

3.3.7 Slutsatser

I nuvarande grundskoleverksamhet kan vi se att det finns en relativt jämn fördelning av flickor och pojkar på skolorna, att det finns tillgång till studie- och yrkesvägledare i årskurs 7-9 samt en central elevhälsa som skapar förutsättningar för en likvärdig tillgång till majoriteten av elevhälsans kompetenser. Samtidigt framgår att sjukskrivningar och sjukfrånvaro påverkar elevhälsans tillgänglighet; att det formellt sett finns tillgång till en specifik kompetens, men att individen på grund av exempelvis sjukdom inte är på plats. Vi ser det som positivt att lärare i årskurs 7-9 kan ha delade tjänster och undervisa på mer än en skola. Detta anser vi vara fördelaktigt utifrån såväl ett kompetensförsörjningsperspektiv som ett medarbetarperspektiv.

De största utmaningarna som framträder handlar främst om tillgången till behöriga lärare respektive lärare med specialpedagogisk kompetens. Tillgången till behöriga lärare är en gemensam utmaning på 7-9-skolorna och även om det finns skillnader mellan skolorna, är dock skillnaden mellan och inom F-6-skolorna en än större utmaning. I statistiken sticker Skerrud skola och Silvertärnan ut med ett relativt högt antal elever per lärare med lärarlegitimation och en låg andel lärare med lärarlegitimation. Vi ser positivt på att specialpedagogiska resurser samnyttjas mellan skolenheterna då det på fem av de kommunala grundskolorna saknas anställda lärare med specialpedagogisk kompetens.

Baserat på inkommet underlag drar vi slutsatsen att skollagens krav på en likvärdig utbildning i termer av tillgång till behöriga lärare och lärare med specialpedagogisk kompetens inte fullt ut möts i nuvarande skolstruktur/organisation. Ansvaret för den inre organisationen är rektors, men det finns behov av att stötta rektorerna i rekrytering för att ur ett huvudmannaperspektiv kunna säkerställa en likvärdighet inom den kommunala grundskolan. Vi ser därför positivt på att behovet av kompetensförsörjningsinsatser har identifierats och att ett utvecklingsarbete har initierats.

Även om det finns en medveten satsning på rektorsorganisationen, indikerar statistiken att det finns skillnader avseende rektorernas förutsättningar att vara pedagogisk ledare och chef; antalet elever per rektor samt antalet lärare per rektor varierar stort från rektor till rektor.

3.4 Kunskapsresultat och trygghet och studiero

I detta avsnitt beskrivs kvaliteten i grundskolans verksamhet i termer av elevers kunskapsresultat respektive elevers trygghet och studiero.

Det saknas nationell statistik avseende kunskapsresultat i grundsärskolan. Däremot besvaras Skolenkäten av vårdnadshavare till barn i grundsärskolan. Inkommen dokumentation innehåller inte någon uppföljning eller analys avseende grundsärskolans resultat och förutsättningar.

3.4.1 Elevers kunskapsresultat

Årskurs 1

I årskurs 1 finns obligatoriska bedömningsstöd i matematik, svenska och svenska som andraspråk och vi har tagit del av kommunens resultatsammanställningar från läsåret 2021/22. Resultatet i såväl matematik som svenska skiljer sig mellan skolenheterna. I matematik är skillnaden mellan flickor och pojkar inte särskilt stor, men pojkar har generellt sett bättre resultat än flickor. I svenska och svenska som andraspråk är skillnaden mellan flickor och pojkar större och flickor har generellt sett bättre resultat än pojkar.

I *Verksamhetsberättelse 2021* följs målet "Andelen elever som når kunskapskravet i årskurs 1 ökar" upp. Verksamhetsberättelsen saknar statistik på skolenhetsnivå samt statistik för gruppen flickor respektive pojkar, men det framgår att rektorernas sammanvägda bedömning är att andelen elever som når kunskapskravet i årskurs 1 har ökat samt att rektorerna ser effekter av de insatser som genomförs utifrån resultatet av kartläggningsmaterialet i förskoleklass och bedömningsstödet i årskurs 1.

I den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 finns det ingen uppföljning eller analys avseende målet "Andelen elever som når kunskapskravet i årskurs 1 ökar". Enligt uppgift från förvaltningen deltar elevhälsans personal i enheternas analyser och rapporterar därför inte separat. Deras kompetenser ingår i rektors analys som sedan ligger till grund för analyser på huvudmannanivå.

Tidigare nämnda mål följs upp i delårsrapporten för augusti 2022. Rapporten saknar statistik på skolenhetsnivå samt statistik för gruppen flickor respektive pojkar, men det framgår att det förväntade resultatet beräknas att nås. Därtill framgår att andelen som når kunskapskravet är högre för flickor jämfört med pojkar samt att en högre andel av eleverna som läser svenska når kunskapskravet jämfört med elever som läser svenska som andraspråk. I tillägg framgår att enheternas utvärderingar visar att intensivläsning och till exempel studieverkstad för elever i behov av extra stöd samt tydliga mål och uppföljningar har bidragit till att det förväntade resultatet nås.

Årskurs 3

I tabell 7 i Bilaga 1 redovisas nationell statistik avseende resultat¹³ på de nationella proven i matematik, svenska och svenska som andraspråk för elever i årskurs 3. Av

¹³ Av sekretessskäl redovisas inte uppgifter som baseras på färre än tio elever.

tabellen framgår att resultaten varierar mellan skolorna. Eftersom Mulltorp skola samt Rösebo skola har ett litet antal elever, saknas nationell statistik för dessa två skolenheter i matematik och svenska. Avseende svenska som andraspråk finns resultat från tre skolenheter tillgängliga.

I matematik har fyra skolor en andel elever som når kravnivån som är över 90 procent. Två skolor (Rånnums skola och Tärnan) har en andel som är lägre än 70 procent. I svenska har sju skolor en andel elever som når kravnivån som är över 90 procent. Lägst andel elever som når kravnivån har Frändeskolan (78 procent). På fyra skolor (Blåsut skola, Brålanda skola, Granås skola och Skerruds skola) är andelen elever som når kravnivån i såväl matematik som svenska över 90 procent. Sett till det nationella snittet i svenska ligger eleverna i årskurs 3 på ungefär samma nivå. Resultaten i matematik är en bit under det nationella snittet.

Resultaten i svenska som andraspråk skiljer sig stort mellan skolenheterna, från 58,5 procent till 98,5 procent som nått kravnivån. Snittet för samtliga kommunala grundskolor, ligger ungefär 13 procent under rikssnittet.

Årskurs 6

I tabell 8 i Bilaga 1 redovisas nationell statistik avseende kunskapsresultat¹⁴ för elever i årskurs 6 per skolenhet totalt och för grupperna pojkar och flickor. Av tabellerna framgår att elevernas kunskapsresultat varierar mellan enheterna, inom enheterna (för flickor och pojkar) samt mellan gruppen flickor och gruppen pojkar i årskurs 6. Totalt sett har Tärnan lägst andel (44,4 procent) och Granås skola högst andel (84,4 procent) elever som har uppnått kunskapskraven i årskurs 6. Eleverna i årskurs 6 på Vänersborgs skolor ligger ungefär 9 procentenheter under det nationella snittet.

Vi har tagit del av lokal statistik avseende kunskapsresultat för årskurs 6 vårterminen 2022 redovisat per grundskola och per skolämne. Eftersom underlaget till viss del baseras på ett litet antal elever, redovisas det inte i rapporten. I korthet framgår:

- I *engelska* är skillnaden mellan skolenheterna stor; skillnaden mellan den skolenhet med lägst respektive högst andel elever som har nått kunskapskraven är cirka 26 procentenheter. Genomsnittet för samtliga grundskolor ligger cirka 10 procentenheter lägre än rikssnittet.
- I *matematik* och *svenska* är skillnaden mellan skolenheterna än större: cirka 33 procentenheter. Genomsnittet för samtliga grundskolor i matematik ligger cirka 4 procentenheter lägre än rikssnittet och cirka 8 procentenheter lägre än rikssnittet i svenska.
- I *svenska som andraspråk* är skillnaden mellan skolenheterna allra störst. Andelen elever som har nått kunskapskraven varierar mellan 0 och 100 procent.

¹⁴ Av sekretessskäl redovisas inte uppgifter som baseras på färre än tio elever.

Genomsnittet för samtliga grundskolor ligger cirka 7 procentenheter lägre än rikssnittet.

Årskurs 9

I tabell 9 i Bilaga 1 redovisas nationell statistik avseende kunskapsresultat¹⁵ för elever i årskurs 9 per skolenhet totalt och för grupperna pojkar och flickor. Av tabellerna framgår att elevernas kunskapsresultat varierar mellan enheterna, inom enheterna (för flickor och pojkar) samt mellan gruppen flickor och gruppen pojkar i årskurs 9. I årskurs 9 har Vänerparkens skola lägst andel (54,7 procent) och Silvertärnan Öster har högst andel (82,4 procent) elever som har uppnått kunskapskraven i årskurs 9.

I tabell 10 i Bilaga 1 redovisas nationell statistik avseende meritvärde för årskurs 9 totalt samt per skolenhet och per kön för år 2020 till och med 2022. Av tabellen framgår att meritvärdet varierar stort mellan skolenheterna och mellan gruppen flickor respektive pojkar. Meritvärdet varierar därtill över tid, totalt sett och på varje skolenhet. Sedan år 2020 ligger det genomsnittliga meritvärdet totalt samt för flickor respektive pojkar under rikssnittet.

På Skolverkets hemsida finns statistik avseende skolenheters resultat med hänsyn till elevsammansättning¹⁶. Av den senast tillgängliga statistiken (läsåret 2021/22) framgår att tre skolenheter - Silvertärnan Väster, Torpaskolan Norr samt Vänerparkens skola - har en negativ residual vad gäller såväl andel elever som uppnått kunskapskraven som genomsnittligt meritvärde, vilket innebär att skolenhetens resultat är *lägre* jämfört med om skolenheten påverkats av bakgrundsfaktorer i samma grad som gäller genomsnittligt för alla skolenheter. För Silvertärnan Öster gäller det omvända; skolan har en positiv residual för båda nyckeltalen. Dalboskolan har en positiv residual vad gäller andel elever som uppnått kunskapskraven. Avseende genomsnittligt meritvärde har Dalboskolan en negativ residual.

Via Skolverket finns även statistik avseende andel elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram¹⁷. Av denna statistik framgår att rikssnittet för kommunala huvudmän är 83,3 procent och att genomsnittet för de kommunala grundskolorna i Vänersborg är 81,7 procent. Statistiken på skolenhetsnivå visar att Silvertärnan Väster, Torpaskolan (Norr) samt Vänerparkens skola ligger under rikssnittet. Dalboskolan och Silvertärnan Öster ligger över rikssnittet.

I *Verksamhetsberättelse 2021* följs målet "Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till yrkesprogram ökar" upp. Verksamhetsberättelsen saknar statistik på skolenhetsnivå samt statistik för gruppen flickor respektive pojkar, men målet bedöms som uppnått. Det

¹⁵ Av sekretessskäl redovisas inte uppgifter som baseras på färre än tio elever.

¹⁶ <https://siris.skolverket.se/siris/f?p=Siris:165:0>

¹⁷

https://siris.skolverket.se/reports/rwserverlet?cmdkey=common&geo=1&report=gr_betyg_beh&p_s_ub=1&p_ar=2022&p_lankod=14&p_kommunkod=1487&p_skolkod=&p_hmantyp=&p_hmankod=&p_flik=G&p_kon=A

framgår att ett intensivt arbete har genomförts på alla grundskolor, vilket bland annat har omfattat arbete med fokus på tillgängliga lärmiljöer, anpassningar och individanpassat särskilt riktat stöd. Därtill framgår att extra fokus har lagts på de elever som saknat något/några ämnen för att nå gymnasiebehörighet. Andelen behöriga elever var 82,7 procent vid läsårets slut och efter lovskolan var andelen 83,8 procent.

Tidigare nämnda mål följs upp i delårsrapporten för augusti 2022. Rapporten saknar statistik på skolenhetsnivå samt statistik för gruppen flickor respektive pojkar, men det framgår att det förväntade resultatet beräknas att inte nås. Det framgår samtidigt att elevgruppen har stått för "den bästa utvecklingen någonsin" och att gymnasiebehörigheten har ökat från årskurs 7 till 9. Utvecklingen förklaras med att ett arbete har genomförts med fokus på tillgängliga lärmiljöer, anpassningar och särskilt stöd, lovskola, undervisning i mindre grupper, enskild undervisning samt tät dialog mellan lärare, elev och vårdnadshavare.

Intervjusvar

Vid samtliga intervjuer framgår en medvetenhet om att elevers kunskapsresultat är ett utvecklingsområde. Vid intervjuer med elever framgår att kunskapsresultaten i matematik på en högstadieskola är låga och detta har effekter på organiseringen av klasser. Det beskrivs att eleverna nivågrupperas (elever som riskerar att inte få godkänt betyg respektive elever som troligtvis får godkänt betyg). Då andelen som riskerar att inte få godkänt betyg uppges vara hög, medför detta att resterande elever får lite stöd från läraren. Det lyfts även att det uppfattas vara lite fokus på de elever som kan nå högre betyg.

3.4.2 Elevers trygghet och studiero

Under våren 2021 genomfördes Skolinspektionens Skolenkät. I tabell 11 och 12 i Bilaga 1 redovisas resultat¹⁸ avseende elevers trygghet och studiero för elever i årskurs 5 respektive 9, per skolenhet totalt och för grupperna pojkar och flickor, för personal samt för vårdnadshavare.

Av tabell 11 (studiero) framgår att resultaten varierar något mellan skolorna, där elever i årskurs 5 på Blåsut skola och Granås skola upplever en något bättre studiero och Onsjöskolan upplever en sämre studiero. Värt att notera är att även personalen och vårdnadshavare upplever att studieron är god på Blåsut skola. Tärnan är den skolenhet med lägst resultat bland personalen. Bland vårdnadshavare upplevs en god studiero på Blåsut skola, Rösebo skola och Tärnan. Här skiljer sig det sig mellan vad personal respektive vårdnadshavare upplever, där personalen har den lägsta siffran och vårdnadshavare har den näst högsta. Vårdnadshavare upplever en sämre studiero på Dalboskolan, Onsjöskolan och Skerruds skola.

Av tabell 12 (trygghet) framgår att resultaten varierar något mellan de olika skolorna. Bland elever i årskurs 5 har Blåsut skola det högsta resultat och Onsjöskolan det lägsta. Bland personal är den högsta upplevda tryggheten på Granås skola och lägsta

¹⁸ Av sekretessskäl redovisas inte uppgifter som baseras på färre än fem svar.

på Onsjöskolan. Bland vårdnadshavare upplevs den högsta på Blåsut skola samt Tärnan, och den lägsta på Frändeskolan och Onsjöskolan. Även på detta frågeområde skiljer sig uppfattningen mellan personal och vårdnadshavare på Tärnan.

Skolenkäten besvaras av vårdnadshavare till barn i grundsärskolan och resultat för våren 2021 finns tillgängligt på totalnivå (ej per skolenhet). Av resultatet framgår att indexvärdet för studiero är 7,1 och för trygghet 9,3, vilket är över det genomsnittliga indexvärdet för samtliga grundskolor.

I *Verksamhetsberättelse 2021* följs målet "Andelen barn och elever som upplever trygghet i lärandemiljön ökar" upp. Verksamhetsberättelsen saknar statistik på skolenhetsnivå, per årskurs och för gruppen flickor respektive pojkar, men målet bedöms som uppnått. Avseende årskurs F-6 framgår att det överlag är positiva resultat gällande tryggheten, till exempel har andelen elever som upplever att de respekterar varandra på skolan ökat. Avseende årskurs 7-9 har andelen elever som upplever trygghet i lärandemiljön inte ökat, utan bibehållits. Detta förklaras med att våren har varit splittrad i årskurs 7-9 med partiell distansundervisning och färre elever på plats samtidigt, vilket har lett till en lugnare arbetsmiljö under våren. Arbetet med att hålla distans i verksamheten har minskat friktionsytor elever emellan under våren. Under hösten har alla elever varit på plats igen och därmed har antalet incidenter och tillbud ökat.

I den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 finns det ingen uppföljning eller analys avseende målet "Andelen barn och elever som upplever trygghet i lärandemiljön ökar".

Tidigare nämnda mål följs upp i delårsrapporten för augusti 2022. Rapporten saknar statistik på skolenhetsnivå, per årskurs samt för gruppen flickor respektive pojkar, men det framgår att det förväntade resultatet beräknas att nås. Det framgår även att ökad trygghet, större elevinflytande och bättre studiero har lett till färre incidenter på ett flertal grundskolor.

Vid intervjuer med elever bekräftas att elever generellt känner sig trygga på skolan. Dock menar elever att ett par skolor (främst högstadieskolor) är utpekade av deras föräldrar som stökiga och/eller som skolor som inte är lämpliga att gå på.

3.4.3 Slutsatser

Kunskapsresultaten i årskurs 1 och 3 är generellt sett goda och enkätresultat indikerar att många elever upplever att de är trygga i skolan. Kunskapsresultaten i årskurs 6 ligger 9 procentenheter under det nationella snittet. I årskurs 9 är resultaten generellt lägre än rikssnittet och det finns stora variationer mellan enheterna. Vid flera skolenheter är resultaten lägre än det förväntade resultatet utifrån skolornas förutsättningar. Enligt vår erfarenhet är det vanligtvis större fokus på elever som riskerar att inte få godkänt betyg och mindre fokus på de som har lättare att nå målen, i synnerhet om det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 är lågt. På skolenheterna behöver elever som riskerar att inte nå målen tidigt identifieras och stödinsatser vidtas och i detta arbete har specialpedagoger/lärare en nyckelroll. Enkätresultat indikerar att

studieron behöver öka på flera skolenheter och detta är särskilt angeläget eftersom det finns ett samband mellan studiero och hur eleverna lyckas att nå målen för utbildningen.

3.5 Pedagogiska strukturer, rutiner och arbetssätt

I detta avsnitt beskrivs strukturer, rutiner och arbetssätt avseende betyg och bedömning, insatser för stöd och stimulans och skolnärvaro samt lärares tillgång till kollegor och möjligheter att utveckla pedagogiken.

3.5.1 Betyg och bedömning

I *Verksamhetsberättelse 2021* framgår under målet "Andelen barn och elever som upplever trygghet i lärandemiljön ökar" att användningen av bedömningsstödet i årskurs 1 har haft en positiv effekt på kunskapsresultaten i årskurs 1 samt att nätverksträffar kommer att genomföras med lärare i förskoleklassen under våren 2022, bland annat i syfte att kartlägga i vilken utsträckning elevers behov av stöd har uppmärksamats och bedömts utifrån den genomförda kartläggningen.

I den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 framgår att det har genomförts ett utvecklingsarbete kopplat till mottagande i grundsärskolan. Syftet är att grundskolan först ska erbjuda adekvata stödinsatser och kontinuerligt erbjuda stöd innan frågan om annan skolform väcks. Till exempel har stödfrågor för skolans elevhälsoteam tagits fram som en hjälp för skolorna att starta särskoleutredningar i rätt tid, inklusive frågor rörande det systematiska arbetet med stödinsatser. För att tidigare kunna få in logoped i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, ingår även frågor om språk.

Utöver ovanstående finns det inga lokala styrande eller stödjande dokument för arbetet med betyg och bedömning. Det finns inte någon kommungemensam struktur för sambedömning och/eller samrättning. Vid intervjuer beskrivs att den statliga styrningen, i form av de allmänna råden för betyg och prövning, upplevs vara tillräcklig. Det är därmed upp till varje skolenhet att upprätta strukturer, rutiner och arbetssätt för bedömning och betygssättning.

I Skolenkäten finns frågeområdet *Bedömning och betygssättning* i enkäten som besvaras av personal. Resultatet redovisas i tabell 13 i Bilaga 1. Indexvärdet för Vänersborgs kommun är 7,5, vilket är i nivå med riket. Indexvärdena per skolenhet varierar något. På Onsjöskolan, Rånnums skola (åk F-3) och Torpaskolan Söder är indexvärdena lägre än 7,0.

3.5.2 Stöd och stimulans

Det finns inga lokala styrande eller stödjande dokument för arbetet med stöd och stimulans. Den statliga styrningen, i form av de allmänna råden om extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, upplevs vara tillräcklig. Det är därmed upp till varje skolenhet att upprätta strukturer, rutiner och arbetssätt för arbetet med stödinsatser.

I delårsrapporten för augusti 2022 framgår att arbetet med att kartlägga och dokumentera elevers behov av stöd, fatta korrekta beslut om anpassad studiegång, särskild undervisningsgrupp samt åtgärdsprogram behöver utvecklas för att förbättra

kunskapsresultaten. Arbetet är prioriterat under läsåret 2022-2023. Det framgår även att arbetet med studiehandling behöver utvecklas då det inte ger önskad effekt, alltför många elever med annat modersmål än svenska når inte behörighet till gymnasiet. Rektorsgruppen kommer att hjälpas åt för att utveckla samarbetet mellan lärare och studiehandledare på alla 7-9-skolor under läsåret 2022-2023. Liknande uppföljning och/eller analys avseende enheternas rutiner och arbetssätt kring stöd och stimulans och eventuella utvecklingsbehov kring detta återfinns inte i *Verksamhetsberättelse 2021* eller i den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22.

I Skolenkäten finns frågeområdena *Hjälp i skolarbete* och *Lust till lärande* som besvaras av elever. Av tabell 14 i Bilaga 1 framgår det att resultaten mellan frågeområdena varierar, där Hjälp i skolarbetet får ett högre indexvärde än Lust till lärande. Resultaten för årskurs 5 är drygt 10 procent högre än för årskurs 9 för båda områdena. Sett till de olika skolorna samt frågan Hjälp i skolarbetet har Mariedalsskolan och Tärnan de högsta resultaten och Vänersparkens skola det lägsta. I frågan Lust till lärande har Granås skola högst värde och Öxnered skola, Dalboskolan och Vänerparkens skola har lägst indexvärde.

Vid flera intervjuer beskrivs att det pågår ett aktivt arbete med att tidigt identifiera elever som riskerar att inte nå målen samt att genomföra tidiga insatser. Det framgår även att logopedier identifierar inlärningssvårigheter redan i förskoleklass samt att det finns ett nätverk för specialpedagoger där stöd och stimulans diskuteras. Vid intervjuer med lärare beskrivs att extra anpassningar och särskilt stöd dokumenteras i handlingsplaner där insatser och ansvar tydliggörs.

Resultatet av den kommungemensamma enkät som besvarades av vårdnadshavare under hösten 2022 indikerar att elever som lätt når kunskapskraven inte ges den ledning och stimulans som de har rätt till. Denna bild framgår även vid intervju med elever då det beskrivs att elever som riskerar att få betyget F får hjälp från lärare och att resterande elever i större utsträckning får klara sig själva.

3.5.3 Skolnärvaro

I den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 framgår att det finns en närvarorutin för årskurs F-6 och en rutin för årskurs 7-9, att närvaro rapporteras i systemet InfoMentor samt att en medarbetare från det mobila skolteamet gör en månatlig uppföljning av närvarostatistik. Det framgår även att rutiner inte alltid är kända och att det händer att vissa rutiner inte följs.

Skolkuratorer genomför skolsociala kartläggningar på uppdrag av rektor, antingen utifrån närvarorutinen eller vid fråga om trygghet och trivsel inför exempelvis klass- eller skolbyte. Den centrala elevhälsans sammanfattning och analyser för läsåret 2021/22 innehåller statistik över genomförda skolsociala kartläggningar redovisat per årskurs och kön. Fördelning per skolenhet framgår ej. Rapporten innehåller även statistik för det mobila skolteamet. Statistiken innehåller antalet ärenden redovisade för årskurs 1-6 och 7-9 respektive flickor och pojkar. Skolenhetsuppdelad statistik redovisas inte.

I *Verksamhetsberättelse 2021* anges att skolfrånvaro analyseras och att rutiner och arbetssätt utvecklas kontinuerligt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Därtill framgår att 7-9-skolorna deltar i projektet Fullföljda studier i samarbete med kommunalförbundet Fyrbodalen år 2020-2022. Verksamhetsberättelsen saknar statistik på skolenhetsnivå, per årskurs och för gruppen flickor respektive pojkar, men målet "Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 25 procent frånvaro minskar" bedöms vara uppfyllt. Det framgår att det finns ett samband mellan ökad frånvaro och försämrade studieresultat, att undervisning i ett mindre sammanhang har positiv effekt samt att förvaltningen har tillsatt en arbetsgrupp som ser över de generella stödinsatser som kan ges till elever i behov av särskilt stöd.

Vid intervju verifieras att det finns lokala stödjande dokument och arbetssätt eftersom den statliga styrningen avseende arbetet med att motverka skolfrånvaro inte upplevs vara tillräcklig. Enligt intervju rapporterar samtliga lärare skolfrånvaro i systemet Infomentor. Det framgår även att det finns en anställd närvaroansvarig på samtliga högstadieskolor och att denna person tar kontakt med kurator, specialpedagog eller skolsköterska vid frånvaro.

3.5.4 Överlämningar

F-6-skolorna tar emot barn/elever från cirka 30 förskolor. På motsvarande sätt tar 7-9-skolorna emot elever från 13 skolor. Vid intervjuer framstår överlämningar mellan årskurs 6 och 7 som ett utvecklingsområde. Vid intervjuer med rektorer beskrivs att dokumentation rörande elever inte alltid följer med från den avlämnande F-6-skolan till den mottagande 7-9-skolan. Dock förefaller överlämningen mellan Frändeskolan och Dalboskolan vara ett undantag; denna övergång framstår som relativt sömlös.

3.5.5 Ytor för kollegial samverkan/kollegiala samtal

Vid intervjuer ges olika exempel på tillfällen/forum för kollegialt lärande, såsom två årliga ämneslagsträffar för lärare i årskurs 7-9 samt forum där förstelärare och rektorer träffas.

Enligt uppgift från förvaltningen finns det även forum för F-6-lärare att utveckla pedagogiken inom enskilda skolämnen. Dock behöver dessa lärare i högre utsträckning välja något eller några av sina ämnen. Därtill lyfts att det finns kommundemensamma lärdagar som syftar till att utveckla kvaliteten i undervisningen med hjälp av aktionslärande/forskning. Vid dessa lärdagar deltar personal från förskola, grundskola och gymnasieskola såsom lärledare (förskollärare), förstelärare, specialpedagoger, rektorer, utvecklingsledare och förvaltningschefens ledningsgrupp.

3.5.6 Slutsatser

En styrka i nuvarande skolorganisation är att det finns förutsättningar för lärare att jobba tillsammans, nära en elevgrupp. En annan styrka är att det finns rutiner för arbetet med att främja skolnärvaro. Det framgår dock att rutiner inte alltid är kända och/eller inte alltid efterlevs. Andra utmaningar i nuvarande skolorganisation handlar om avsaknaden av strukturer för samrättning/bedömning. Bristande strukturer för detta medför en risk att bedömning och betygssättning inte blir likvärdig. Därtill framstår det som att ett annat utvecklingsområde är att möta och ge de elever som lätt når kunskapskraven den

ledning och stimulans som de har rätt till samt överlämningar mellan årskurs 6 och 7 behöver utvecklas.

3.6 Lokaler och lärmiljöer

I detta avsnitt beskrivs grundskolans localsituation och lokalförsörjning, inklusive tillgången till ändamålsenliga och moderna lärmiljöer. Här beskrivs även befolkningsprognosen.

3.6.1 Befolkningsutveckling

En befolkningsprognos är ett underlag för fördelning av kommunens resurser och syftar till att underlätta planeringen av verksamheterna. Den framtida befolkningens storlek och sammansättning påverkar kommande behov gällande verksamheter som förskola, skola och äldreomsorg. Befolkningsprognosen är även ett viktigt underlag för att kunna upprätta en långsiktig lokalförsörjningsplan. Alternativet till att använda prognoser är att använda föregående års data med en förflyttning av åldrarna ett år. Fördelen med prognoser är att man kan ta hänsyn till observerade trender och områdesspecifika förutsättningar, exempelvis förändringar i nativitet eller nettoinflyttning.

Vänersborgs kommunstyrelseförvaltning har beställt en befolkningsprognos från Sweco under våren 2022. Prognosen indikerar att befolkningen förväntas öka från 39 636 till 41 893 mellan åren 2021 och 2032, vilket innebär en ökning på 5,7 procent.

3.6.2 Elevtalsutveckling

Antalet barn i åldrarna 6-12 år förväntas öka från 3343 till 3406 till år 2032, vilket är en ökning på 63 barn. Antalet barn mellan 13-15 år förväntas öka från 1463 till 1474 till år 2032, vilket är en ökning på 9 barn. Antalet barn mellan 16-18 år förväntas öka från 1 410 till 1421 till år 2032, vilket är en ökning på 11 barn.

I den reviderade grundskoleplanen redovisas de olika skol/upptagningsområdena, dess maxkapacitet för barn i grundskolan, hur många elever det finns nu och hur många elever som förväntas år 2032. I centrala Vänersborg saknas idag 43 platser i årskurs F-6 sett till maxkapaciteten och år 2032 förväntas det saknas 170 platser. Även i Öxnered/Blåsut saknas det 83 platser och det kommer saknas 190 platser år 2032. I Dalsland, Onsjö, Vargön och Mulltorp saknas det inte några platser och kommer inte saknas några platser år 2032. För årskurs 7-9 saknas det inte några platser idag och kommer inte göra det framgent.

Den reviderade förskole- och grundskoleplanen 2023-2032 innehåller rekommendationer. De föreslagna åtgärderna för årskurs F-6 är att den nya grundskolan Holmängen som kommer ligga centralt i Vänersborg ska täcka upp för behovet av platser i centrala Vänersborg, vilket gör det möjligt att ta bort moduler som idag har skapats nära Tärnan, Norra skolan och Öxnereds grundskola. Mariedalsskolan behöver anpassas. Elevantalet i årskurs F-6 förväntas öka med cirka 20 elever på Onsjöskolan, ytterligare 50 platser i området Vargön (moduler på Granåsskolan och Rånnumskolan ses över) behövs till år 2032, samt att såväl Brålanda skola samt Skerud kommer behöva öka sin lokalkapacitet. För årskurs 7-9 behövs inget utökande delvis beroende på en nyligen gjord ombyggnation på Silvertärnan. Dock behöver utvecklingen med

antalet platser på sarskolan ses över. Denna plan visar endast behovet av lokal och presenterar inte färdiga åtgärdsförslag. Planen inkluderar även ett nuläge för elevhälsans lokaler, där det upplevts att antalet lokaler är för få i förhållande till det behov som finns idag.

Vid intervjuer verifieras ovanstående information, det vill säga att det idag finns moduler på flertalet skolor och att Holmängen kommer täcka upp för det framtida behovet. Vid intervjuer beskrivs det även att den fristående skolan Fridaskolan planerar att utvidga sin verksamhet. Ur ett lokalperspektiv har detta en positiv effekt då det på kort sikt avlastar de kommunala grundskolorna. Samtidigt medför färre elever, minskat ekonomiskt underlag (skolpeng) till de kommunala grundskolorna. Ytterligare en risk är att Fridaskolan attraherar elever med stark socioekonomisk bakgrund, vilket bidrar till ökad skolsegregation. Detta innebär att de kommunala grundskolorna få en högre andel elever med svagare socioekonomisk bakgrund, vilket kan påverka grundskolans resultat.

3.6.3 Lokaler och lärmiljöer

I en bilaga till den reviderade förskole- och grundskoleplanen 2024-2033 redovisas de olika lokalernas ändamålsenlighet. Underlaget är baserat på enkätundersökningar som rektorer för respektive enhet svarat på under september 2020 samt av skolsköterskor, psykologer, logoped, kuratorer och mobila skolteamet under augusti 2021. Enkätsvaren utgörs av en 4-gradig skala där lokalerna bedöms vara mycket ändamålsenliga till att inte vara ändamålsenliga.

- Två grundskolor bedöms vara *mycket ändamålsenliga*: Rösebo skola och Silvertärnan.
- Sex grundskolor bedöms vara *ganska ändamålsenliga*: Blåsut skola, Granåsskolan, Rånnums skola, Tärnan, Torpaskolan och Vänerparkens skola.
- Tre grundskolor bedöms vara *delvis ändamålsenliga*: Brålanda skola, Frändeskolan och Onsjöskolan.
- Fyra grundskolor bedöms vara *inte ändamålsenliga*: Mariedalskolan, Mulltorps skola, Skerruds skola och Norra skolan.
- Två skolor har *inget enkät svar*: Öxnered skola och Dalboskolan. Vid faktagranskning lyfts att Öxnered skola är ombyggd och förväntas därigenom vara ändamålsenlig.

De grundskolor som har lokaler som bedöms vara delvis ändamålsenliga eller inte ändamålsenliga redovisas nedan.

Enligt den reviderade för- och grundskoleplanen avseende upptagningsområde *Centrum* framgår att Mariedalsskolans klassrummen är för små, att ämnessalar och grupprum saknas samt att ljudnivån är hög. Dessutom uppges det att matsalen inte är dimensionerad för antalet elever. Under år 2022 har det genomförts lokalanpassningar för att åtgärda detta. Det pågår även en översyn av lokaler för barn med olika behov till grundsarskolan då det skett en ökning av antalet barn i denna skola och förmodligen kommer fortsätta. Avseende Norra skolan framgår att det saknas grupprum och ämnessalar. Däröver är matsal, ämnessalar och personalutrymmen (konferensrum och

litet personal) underdimensionerade. Avseende Tärnan framgår att skolan har för lite personal, för få grupprum, för få idrottshallar samt en cykelväg som går igenom skolgården.

I och med byggnationen av Holmängens skolan förväntas elever gå på Holmängen, Mariedalsskolan och Tärnan. Barn- och utbildningsförvaltningen ser därför inget framtida behov av Norra skolan och en utredning beskrivs pågå.

Avseende årskurs 7-9 framgår att det, i upptagningsområde *Centrum*, finns det behov av fler grupprum och ämnessalar på Vänerparkens skola. På Torpaskolan behövs fler grupprum och konferensrum.

Avseende upptagningsområde *Dalsland* uppges Frändeskolan inte vara ändamålsenlig för modern undervisning med för få grupprum samt samtalsrum för personal. På denna skola finns även problem med ljud, ljus, ventilation och värme. Problemen har lett till att rektor frånsagt sig ansvar och att detta ligger nu på samhällsbyggnadsförvaltningen. På Skerruds skola är lokalerna inte heller ändamålsenliga då grupprum, lärarplatser, ämnessalar, konferensrum och utrymme i personalrum inte möter det behov som finns. I och med en prognostiserade elevökning på Skerrud, analyseras en eventuell utbyggnad av Brålanda.

I upptagningsområde *Onsjö* bedöms inte Onsjöskolan som ändamålsenlig då det saknas grönytor och utrustning är undermålig. Därtill saknas ändamålsenliga rum för skolpsykologer och logopedier.

Avseende upptagningsområde *Vargön* framgår att det finns behov av grupprum, samtalsrum och ämnessalar på Rånnum skola. På Rånnum skola och Granås skola är matsalarna underdimensionerade. Även på dessa skolor saknas tillräckligt med utrymme för skolpsykologer. I detta område bedöms det att bygglov och moduler bör finnas kvar.

I upptagningsområde Mulltorp bedöms Mulltorp skola som ej ändamålsenlig eftersom grupprum, ämnessalar, fritidsutrymme, konferensrum, lärarplatser och utrymme i personalrum saknas. Det finns heller inte tillräckligt utrymme för kuratorer, psykologer och logopedier.

I upptagningsområde *Öxnered/Blåsut* finns behov av vissa verksamhetsanpassningar i samband med underhåll.

Vid intervjuer lyfts att en del skolor är bra planerade, men även olika lokalmässiga brister, till exempel tillgång till konferensrum, grupprum, specialsalar och samtalsrum för elevhälsans personal samt problem med ventilation och värme. Vid intervju med elever ges en varierad bild av skolmiljön; en del elever beskriver att de har gott om plats i klassrummen, flertalet grupprum och en tillfredsställande skolgård och andra inte.

I redovisning av nuläge 2024-2033 redovisas även lokalernas tekniska status. Underlaget är baserat på enkätundersökningar som rektorer för respektive enhet svarat

på under september 2020 samt av skolsköterskor, psykologer, logopedier, kuratorer och mobila skolteamet under augusti 2021. Enkätsvaren utgörs av en 5-gradig skala där lokalerna bedöms från att ha *Mycket stort underhållsbehov(1)* till att skolan är *Ny(5)*.

- Inga grundskolor bedöms ha *mycket stort UH-behov*.
- Tre grundskolor bedöms ha *stort UH-behov*: Blåsut skola, Norra skolan och Skerruds skola.
- Fem grundskolor bedöms ha *litet UH-behov*: Brålanda skola, Frändeskolan, Tärnan, Dalboskolan och Vänerparkens skola.
- Fem grundskolor bedöms ha *inget UH-behov*: Granåsskolan, Rånnums skola, Rösebo skola.
- Tre skolor bedöms vara *nya*: Mulltorps skola, Onsjöskolan och Öxnered skola.

3.6.4 Elever på skolor med annan huvudman

Enligt *Verksamhetsberättelse 2021* går 12 procent av kommunens elever på fristående skolor år 2021 och 1,8 procent av eleverna på skola i annan kommun. Som nämns i tidigare avsnitt planerar Fridaskolan att utöka sin verksamhet i Vänersborg. I reviderad förskole- och grundskoleplan 2024-2033 till nämnd anges att förändringen kommer att innebära att 100 elever har lämnat den kommunala grundskolan och gått till Fridaskolan år 2026. I dagens läge är det oklart vilka skolor som kommer påverkas mest. Idag är majoriteten av eleverna i årskurs F-6 på Fridaskolan från upptagningsområde Centrum, Mariedal, Torpaskolan och Tärnan. Eleverna i årskurs 7-9 på Fridaskolan är ofta från upptagningsområdena Vargön och Öxnered/Blåsut.

Vid intervju med elever är en plats på Fridaskolan eftertraktad; elever ansöker om plats på Fridaskolan redan i årskurs 5 för att säkra en plats. Vid intervju beskrivs att det finns en god kommunikation och samverkan mellan den kommunala grundskolan och Fridaskolan

3.6.5 Slutsatser

Vi ser det som en styrka att det finns prognoser avseende befolknings- och elevtalsutveckling som används som underlag för identifiering och planering av grundskolans och grundsärskolans behov av lokaler. En annan styrka är att en hög andel av lokalerna bedöms vara ändamålsenliga eller ganska ändamålsenliga. Därtill kommer Holmängen skola att möta ett behov, vilket innebär att moduler kan tas bort. När Fridaskolan kommer att utöka sin verksamhet kommer det att avlasta den kommunala grundskolan. Samtidigt kommer Fridaskolans utvidgning att troligtvis att innebära ökad skolsegregation samt minskad skolpeng. Andra utmaningar i nuvarande skolorganisation är att det finns skolor som har lokaler som bedöms ha ett stort underhållsbehov samt att det behövs en tydlig strategi och beredskap för hur eventuella övertaliga lokaler, som en följd av elevers val, ska hanteras.

3.7 Skolstrukturen ur ett barn- och elevperspektiv

I detta avsnitt beskrivs skolstrukturens inverkan på elevernas tillgång till jämnåriga kamrater samt restid till och från skolan.

3.7.1 Tillgång till kamrater

I tabell 15 och 16 i Bilaga 1 redovisas antal elever per skola respektive antal elever per årskurs i förskoleklass till och med årskurs 9. Av tabellen framgår antal flickor respektive pojkar per skolenhet, dock inte antal flickor och pojkar per årskurs (på respektive skola).

Vidare framgår att det finns en relativt god tillgång till jämnåriga kamrater på de flesta grundskolor, undantaget Mulltorp skola, Rösebo skola och Skerruds skola. Den totala andelen pojkar och flickor varierar mellan skolenheterna, vilket kan medföra att variationen och därmed tillgången till jämnåriga kamrater med samma kön är än större på klassnivå.

I intervju med lärare lyfts att eleverna på Dalboskolan inte har samma tillgång till kamrater som elever på högstadieskolor i centrala Vänersborg. Enligt de intervjuade bor eleverna på Dalboskolan oftast i närområdet och föredrar en skola i närområdet.

3.7.2 Skolval

Inför förskoleklass och inför årskurs 7 gör barn/vårdnadshavare ett val av skola. Av skolvalsstatistik avseende antagningen till förskoleklass inför läsåret 2022/23 framgår att:

- Mariedalsskolan och Rånnums skola fyllde samtliga tillgängliga platser.
- Öxnered skola, Onsjöskolan, Norra skolan och Granås skola hade 6,5-12 procent lediga platser.
- Tärnan och Brålanda skola hade 30 respektive 40 procent lediga platser.
- På Frändeskolan var 52 procent av platserna lediga och på Rösebo skola och Skerrud skola var 60 procent av platserna lediga.
- På Mulltorp skola antogs två elever, vilket innebar att 86 procent av platserna var lediga.

Sammanfattningsvis hade elva av 13 F-6-skolor lediga platser.

När det gäller antagningen till årskurs 7 framgår att 7-9-skolorna i centrala Vänersborg (Silvertärnan, Torpaskolan och Vänerparkens skola) fyllde samtliga platser. På Dalboskolan var 26 procent av platserna lediga.

3.7.3 Restid till och från skolan

I den riktlinje för skolskjuts som barn- och utbildningsnämnden antog i maj 2022 regleras bland annat restiden för elever i årskurs F-3 inte bör överstiga 80 minuter/dag och för årskurs 4-9 inte över 100 minuter/dag samt att väntetiden vid skolan inte bör överstiga 60 minuter/tillfälle. Enligt uppgift sker upphandling av skolskjuts efter att grundskolorna har lagt sina scheman.

Under en skolvecka går det totalt 22 bussar inom ramen för upphandlad skolskjuts. Bussarna går såväl på morgonen som eftermiddagen. Bussar går även under skoldagar

för transport till specialsalar för slöjd, hemkunskap och teknik. Även den reguljära lokaltrafiken används av en del elever för att resa till och från skolan. Bussresorna beskrivs som problematiska vid flera intervjuer eftersom tid går åt till att resa istället för att lära.

Vid intervjuer med elever framgår det att restiden varierar mellan fem minuters promenad och 45 minuters bussresa. De elever som reser till och från skolan med buss, har ofta en snabbare resväg hem från skolan än till skolan. Det framgår att intervjuade elever endast har någon enstaka håltimme under en skolvecka. Däremot har en del elever en väntetid på 30-60 minuter efter skoldagens sista lektion innan skolbussen går vissa veckodagar. Vid intervjuer med elever på högstadiet lyfts att de hade närmare till sin F-6-skola än till sin 7-9-skola.

3.7.4 Slutsatser

I nuvarande skolorganisation finns det en relativt god tillgång till jämnåriga kamrater för eleverna på de flesta grundskolor, undantaget Mulltorp skola, Rösebo skola och Skerruds skola. På dessa tre skolor är elevunderlaget mycket begränsat, vilket kan påverka elevers trivsel och motivation och därmed kunskapsresultat. Av söktrycksstatistik framgår att 60-86 procent av platserna i förskoleklassen var lediga efter antagningen inför läsåret 2022/23 på dessa tre skolor.

Eleverna i årskurs F-6 har relativt nära sin skola samt goda möjligheter att få skolskjuts. Det framstår som positivt att skolresorna anpassas efter skoldagen och inte tvärtom. Samtidigt framkommer det att elever behöver resa/förflytta sig för att få undervisning i vissa specialsalar, vilket innebär att tid behöver läggas på detta. Av riktlinjerna för skolskjuts framgår att restiden för en elev i årskurs F-3 och 4-9 kan uppgå till 80 respektive 100 minuter per dag, vilket är en nackdel om det tar tid i anspråk från exempelvis fritidsaktiviteter eller läxläsning.

3.8 Ekonomi och kostnadseffektivitet

I detta avsnitt beskrivs grundskoleverksamheten i termer av ekonomi och kostnadseffektivitet.

3.8.1 Grundskolans ekonomi

I tabell 17 redovisas bidrag och intäkter per elev, personalkostnad per elev, lokalkostnad per elev, övrig kostnad per elev och total kostnad per elev för respektive skola. Tabellen är baserad på det ekonomiska utfallet 2021 samt antalet elever i årskurs F-9 (per 2022-11-30). I bidrag och intäkter ingår bland annat strukturbidrag och statsbidrag. Personalkostnader omfattar personalens löner, personalomkostnader med mera. I lokalkostnader ingår bland annat hyror, underhåll och städ. Bland de övriga kostnaderna ingår de kostnader som finns på respektive skola utöver personal- och lokalkostnader. Grundskolans kostnader ingår i samtliga kostnader och är inte särredovisade i kommunens underlag.

Tabell 17. Kostnader per elev och per skolenhet. Källa: Vänersborgs kommun.

Skola	Antal elever	Bidrag och intäkter per elev	Personalkostnad per elev	Lokalkostnad per elev	Övrig kostnad per elev	Total kostnad per elev
Skolor F-6						
Blåsut	178	-12,497	72,504	13,640	2,766	76,414
Brålanda	206	-9,882	78,067	17,038	4,063	89,286
Frändefors	190	-14,493	78,021	18,305	4,520	86,354
Granås	313	-10,043	69,633	14,293	3,777	77,659
Mariedal	537	-13,400	103,549	14,753	5,377	110,279
Mulltorp	54	-4,844	92,427	19,763	2,350	109,696
Norra	245	-10,211	70,920	19,997	3,419	84,125
Onsjö	314	-7,803	71,285	18,402	3,628	85,512
Rånnum	207	-10,747	88,188	19,702	3,538	100,680
Rösebo	18	-3,259	118,402	27,624	9,239	152,006
Skerrud	61	-7,382	69,162	17,545	2,180	81,506
Tärnan	377	-24,806	88,158	21,085	4,635	89,071
Öxnered	329	-8,210	59,951	8,459	2,854	63,055
Genomsnitt	233	-10,583	81,559	17,739	4,027	92,742
TOTALT F-6	3,029	-137,577	1,060,268	230,606	52,347	1,205,644
Skolor 7-9						
Dalboskolan	176	-12,229	86,322	15,747	2,887	92,727
Silvertärnan	426	-12,108	67,899	20,917	2,430	79,138
Torpaskolan	373	-12,518	86,238	18,483	3,202	95,406
Vänerparken	246	-7,864	86,692	24,006	4,419	107,253
Genomsnitt	305	-11,180	81,788	19,788	3,235	93,631
TOTALT 7-9	1,526	-55,899	408,939	98,941	16,173	468,156

Avseende *bidrag och intäkter* per elev har Tärnan dubbelt så mycket bidrag och intäkter som genomsnittet för samtliga skolor. Även Blåsut skola, Frändefors skola och Mariedalskolan ligger över snittet. De lägsta bidragen per elev återfinns på Mulltorps skola samt Rösebo skola.

Avseende *personalkostnad* per elev framgår att Röseboskola, Mariedalskolan och Mulltorp skola ligger en bit över genomsnittet och drar upp det totala genomsnittet. Framförallt Rösebo skola har den högsta personalkostnaden per elev och kostnaden är nästan dubbelt så stor jämfört med de skolor som har den lägsta kostnaden. De lägsta personalkostnaderna per elev finns på Öxnered skola, Skerrud skola och Granås skola. Att Mariedalskolan har bland de högsta personalkostnaderna kan bero på att grundskolan ingår i denna skolenhet samt att det finns fler specialpedagoger på skolan än på andra grundskolor.

Av tabellen framgår att *lokalkostnaden* per elev varierar. Den högsta lokalkostnaden per elev har Rösebo skola, med en dubbelt så hög kostnad jämfört med de skolor med lägst

lokalkostnad per elev. Det framgår även att Öxnered skola har en utmärkande låg lokalkostnad per elev.

Den högsta *övriga kostnader* per elev återfinns på Rösebo skola samt på Mariedalskolan. Rösebo skola har tre gånger så höga kostnader som majoriteten av de andra skolorna samt mer än dubbelt så högt som det totala genomsnittet.

Avslutningsvis framgår att den högsta *totala kostnaden* per elev återfinns på Rösebo skola, Mariedalskolan, Mulltorp skola samt Rånnum skola. Två av dessa skolor (Rösebo och Mulltorp) är de minsta skolenheterna sett till elevantal.

3.8.3 Slutsatser

Den främsta styrkan med nuvarande skolorganisation ur ett ekonomiskt perspektiv är att resursfördelningen skapar en flexibilitet på de större skolenheterna. På motsvarande sätt medför resursfördelningen att en ekonomisk flexibilitet saknas på de mindre skolorna, vilket riskerar att medföra underskott vid exempelvis organisatoriska lösningar för elever i behov av särskilt stöd.

Vid en jämförelse mellan skolenheternas respektive kostnader per elev, utmärker sig Mariedalskolan, Mulltorp skola, Rösebo skola samt Vänerparkens skola med en total kostnad per elev som överskrider 100 000 kr. Lägst kostnad per elev har Blåsut skola, Granås skola och Öxnered skola. Kostnaden per elev på Rösebo skola är nästan tre gånger så hög som på Öxnered skola, vilket delvis beror på att Rösebo skola har lediga platser (ej utnyttjad kapacitet).

Bilaga 1. Tabeller

Tabell 2. Antal elever per skola och totalt antal elever, läsåret 2022/2023. Källa: Vänersborgs kommun.

Skola	Totalt antal flickor	Totalt antal pojkar	Totalt antal elever
<i>Blåsut skola F-6</i>	81	97	178
<i>Brålanda skola 4-6</i>	54	43	97
<i>Brålanda skola F-3</i>	58	51	109
<i>Frändeskolan F-6</i>	83	107	190
<i>Granås skola 4-6</i>	56	67	123
<i>Granås skola F-3</i>	94	97	191
<i>Mariedalskolan 4-6</i>	93	108	201
<i>Mariedalskolan F-3</i>	144	152	296
<i>Mariedalskolan Särskola 1-6</i>	19	22	41
<i>Mulltorp skola 4-6</i>	13	13	26
<i>Mulltorp skola F-3</i>	16	12	28
<i>Norra skolan 4-6</i>	61	50	111
<i>Norra skolan F-3</i>	60	74	134
<i>Onsjöskolan 4-6</i>	64	66	130
<i>Onsjöskolan F-3</i>	82	103	185
<i>Rånnums skola 4-6</i>	51	48	99
<i>Rånnums skola F-3</i>	48	60	108
<i>Rösebo skola F-3</i>	12	6	18
<i>Skerruds skola 4-6</i>	16	19	35
<i>Skerruds skola F-3</i>	12	14	26
<i>Tärnan 4-6</i>	95	78	173
<i>Tärnan F-3</i>	108	96	204
<i>Öxnered skola 4-6</i>	68	72	140
<i>Öxnered skola F-3</i>	97	92	189
Totalt, samtliga F-6-skolor	1485	1547	3032
<i>Dalboskolan</i>	76	100	176
<i>Silvertärnan Väster</i>	77	92	169
<i>Silvertärnan Öster</i>	127	122	249
<i>Torpaskolan Norr</i>	78	75	153
<i>Torpaskolan Söder</i>	108	112	220
<i>Vänerparkens skola</i>	110	136	246
Totalt, samtliga 7-9-skolor	576	637	1213

Totalt	2061	2184	4245
---------------	-------------	-------------	-------------

Tabell 3. Personella resurser - Rektorer, läsåret 2022/23. Källa: Uppgifter inrapporterade till SCB av Vänersborgs kommun.

Skola	Rektor, antal heltidanst.	Antal elever per rektor	Antal lärare per rektor
F-6			
<i>Blåsut skola</i>	1,0	152,0	12,9
<i>Brålanda skola</i>	1,4	130,7	10,5
<i>Frändeskolan</i>	0,9	194,4	17,8
<i>Granås skola</i>	2,0	134,0	9,6
<i>Mariedalskolan</i>	2,0	215,0	14,8
<i>Mulltorp skola</i>	0,4	127,5	10,1
<i>Norra skolan</i>	2,0	100,0	7,3
<i>Onsjöskolan</i>	2,0	133,5	10,6
<i>Rånnums skola</i>	1,6	114,4	9,9
<i>Rösebo skola</i>	0,1	140,0	17,0
<i>Skerruds skola</i>	0,6	91,7	6,6
<i>Tärnan</i>	2,0	159,0	15,5
<i>Öxnered skola</i>	1,7	158,8	12,4
7-9			
<i>Dalboskolan</i>	1,0	175,0	19,0
<i>Silvertärnan</i>	2,0	209,0	14,8
<i>Torpaskolan</i>	2,0	174,0	15,4
<i>Vänerparkens skola</i>	1,0	246,0	20,0
Genomsnitt, samtliga skolor	1,36	164,1	14,0

Tabell 4. Personella resurser - Speciallärare/pedagoger och studie- och yrkesvägledare, antal heltidstjänster.

Skola	Speciallärare/ specialpedagog (Läsåret 2022/23. Källa: Vänersborgs kommun)	Studie- och yrkesvägledare (Läsåret 2021/22. Källa: Skolverket)
F-6		
<i>Blåsut skola</i>	0	0
<i>Brålanda skola</i>	1	0
<i>Frändeskolan</i>	1	0
<i>Granås skola</i>	3	0
<i>Mariedalskolan</i>	5,75	0
<i>Mulltorp skola</i>	0	0
<i>Norra skolan</i>	0	0
<i>Onsjöskolan</i>	2	0
<i>Rånnums skola</i>	2	0
<i>Rösebo skola</i>	0	0
<i>Skerruds skola</i>	0	0
<i>Tärnan</i>	1	0
<i>Öxnered skola</i>	1	0
Totalt, samtliga F-6-skolor	16,75	0
7-9		
<i>Dalboskolan</i>	2	0,75
<i>Silvertärnan</i>	2	1,0
<i>Torpaskolan</i>	4	1,0
<i>Vänerparkens skola</i>	2	0,75
Totalt, samtliga 7-9-skolor	10	3,5
Totalt, samtliga skolor	26,75	3,5

Tabell 5. Resultat Skolenkäten 2021, frågeområde Elevhälsa¹⁹. Resultat för elever, personal och vårdnadshavare. Källa: Skolverket.

Skola	Elever	Personal	Vårdnadshavare
F-6			
<i>Blåsut skola</i>	8,7	8,0	7,7
<i>Brålanda skola</i>	8,2	7,9	6,8
<i>Frändeskolan</i>	7,5	6,9	5,8
<i>Granås skola</i>	8,3	7,0	7,3
<i>Mariedalskolan</i>	8,1	8,0	7,1
<i>Mulltorp skola</i>	-	-	8,5
<i>Norra skolan</i>	7,1	7,3	6,8
<i>Onsjöskolan</i>	7,2	8,1	5,1
<i>Rånnums skola</i>	7,5	6,0	6,4
<i>Rösebo skola</i>	-	-	7,8
<i>Skerruds skola</i>	7,4	-	6,2
<i>Tärnan</i>	7,6	6,4	8,5
<i>Öxnered skola</i>	7,4	7,5	6,8
Totalt, samtliga F-6-skolor	7,8	7,7	6,9
7-9			
<i>Dalboskolan</i>	7,4	8,2	5,8
<i>Silvertärnan</i>	6,7	8,7	7,2
<i>Torpaskolan Norr</i>	-	8,8	6,2
<i>Torpaskolan Söder</i>	7,5	8,5	7,5
<i>Vänerparkens skola</i>	6,4	6,4	6,2
Totalt, samtliga 7-9-skolor	6,5	7,7	6,9

¹⁹ Frågeområdet för elever i årskurs 5 omfattar arbetet med grundläggande värden på skolan samt elevhälsa. För elever i årskurs 9 omfattar frågeområdet enbart elevhälsa.

Tabell 6. Personella resurser - Lärare, läsåret 2022/2023. Källa: Vänersborgs kommun.

Skola	Lärartäthet (antal elever per tjänst legitimerad lärare)	Andel (%) lärare med lärarlegitimation	Andel (%) lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne ²⁰
F-6			
<i>Blåsut skola</i>	14,1	94	81,1
<i>Brålanda skola</i>	13,3	88	63,3 (F-3) 54,3 (4-6)
<i>Frändeskolan</i>	13,7	100	69
<i>Granås skola</i>	15,9	99	68,1 (4-6) 89,4 (F-3)
<i>Mariedalskolan</i>	17,0 (åk F-3) 17,2 (åk 4-6)	92 (åk F-3) 99 (åk 4-6)	75 (4-6) 86 (F-3)
<i>Mulltorp skola</i>	10,3	99	Ingen info
<i>Norra skolan</i>	15,5	94	83,2 (4-6) 86,8 (F-3)
<i>Onsjöskolan</i>	15,4	99	69,25 (4-6) 80,1 (F-3)
<i>Rånnums skola</i>	12,8	97	81,1 (4-6) 88,1 (F-3)
<i>Rösebo skola</i>	10,9	100	78,2
<i>Skerruds skola</i>	18,7	69	61,9 (4-6) 80,3 (F-3)
<i>Tärnan</i>	13,5	76	49,2 (4-6) 53,3 (F-3)
<i>Öxnered skola</i>	14,9	100	Ingen info
Genomsnitt, samtliga F-6-skolor	14,5	93	73,6
7-9			
<i>Dalboskolan</i>	12,5	64	59,8
<i>Torpaskolan</i>	15,7	85	54 Söder 59,4 Norr
<i>Silvertärnan</i>	16,4	82	Ingen info

²⁰ Statistiken avser år 2020 och är hämtad från Kolada:

<https://kolada.se/verktyg/fri-sokning/?kpis=80562&years=30199,30198,30197&municipals=16705&rows=municipal.kpi&visualization=bar-chart&focus=16705>

<i>Vänerparkens skola</i>	13,7	86	75,2
Genomsnitt, samtliga 7-9-skolor	14,6	80	62,1
Genomsnitt, samtliga skolor	14,5	90,2	71,6

Tabell 7. Elevers kunskapsresultat årskurs 3 - Andel (%) elever i genomsnitt som nått kravnivån i de nationella delproven i matematik, svenska och svenska som andraspråk, läsåret 2021/2022. Källa: Skolverket.

Skola	Matematik	Svenska	Svenska som andraspråk
<i>Blåsut skola</i>	98,5	95,8	
<i>Brålanda skola</i>	94,9	90,0	
<i>Frändeskolan</i>	76,5	78,0	
<i>Granås skola</i>	91,2	96,8	
<i>Mariedalsskolan</i>	73,3	85,0	73,8
<i>Mulltorp skola</i>			
<i>Norra skolan</i>	71,4	80,2	
<i>Onsjöskolan</i>	70,8	90,1	
<i>Rånnums skola</i>	65,6	87,5	98,5
<i>Rösebo skola</i>			
<i>Skerruds skola</i>	94,7	95,6	
<i>Tärnan</i>	65,3	92,1	58,5
<i>Öxnered skola</i>	81,3	94,7	
Totalt, samtliga skolor	80,3	89,6	63,8
Totalt, riket	88,1	92,8	77,6

Tabell 8. Andel elever som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen, årskurs 6, läsåret 2021/2022. Källa: Skolverket.

Skola	Totalt	Flickor	Pojkar
<i>Blåsut skola</i>			
<i>Brålanda skola</i>	61,5		
<i>Frändeskolan</i>	71,0		
<i>Granås skola</i>	84,4		
<i>Mariedalskolan</i>	60,3	60,7	60,0
<i>Mulltorp skola</i>			
<i>Norra skolan</i>	61,0	65,0	57,1
<i>Onsjöskolan</i>	58,6	53,8	62,5
<i>Rånnums skola</i>	67,7		
<i>Rösebo skola</i>			
<i>Skerruds skola</i>			
<i>Tärnan</i>	44,4	54,5	
<i>Öxnered skola</i>	76,9		68,8
Totalt, samtliga skolor	63,1	63,8	62,6
Totalt, riket	72,4	75,1	69,9

Tabell 9. Andel elever som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen, årskurs 9, läsåret 2021/2022. Källa: Skolverket.

Skola	Totalt	Flickor	Pojkar
<i>Dalboskolan</i>	73,5	71,1	76,7
<i>Silvertärnan Väster</i>	58,2	69,2	48,3
<i>Silvertärnan Öster</i>	82,4	76,7	86,4
<i>Torpaskolan</i>	60,0	62,7	56,9
<i>Vänerparkens skola</i>	54,7	55,9	53,7
Totalt, samtliga skolor	65,4	66,3	64,6
Totalt, riket	74,1	75,8	72,5

Tabell 10. Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen), årskurs 9, år 2020-2022. Källa: Skolverket.

Skola	2020			2021			2022		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
<i>Dalboskolan</i>	198,3	199,4	196,8	215,4	221,0	209,7	216,3	220,9	210,3
<i>Silvertärnan Väster</i>	211,8	230,9	201,8	263,2	269,7	256,6	201,8	227,2	178,2
<i>Silvertärnan Öster</i>	179,7	195,3	162,0	219,2	233,9	210,2	230,8	239,9	224,5
<i>Torpaskolan</i>	236,6	256,1	216,6	209,7	220,8	202,2	211,4	228,8	191,4
<i>Vänerparkens skola</i>	198,3	199,4	196,8	219,0	243,0	200,7	187,6	203,5	174,4
Totalt, samtliga skolor	205,1	218,6	193,2	216,2	232,0	204,7	210,0	224,1	196,4
Totalt, riket	231,1	244,9	218,2	232,1	244,4	220,3	229,2	240,3	218,8

Tabell 11. Resultat Skolenkäten 2021, frågeområde Studiero. Resultat för elever, personal och vårdnadshavare. Källa: Skolverket.

Skola	Elever åk 5	Elever åk 9	Personal	Vårdnadshavare
<i>Blåsut skola</i>	6,4		8,3	7,0
<i>Brålanda skola</i>	5,3		6,5	6,6
<i>Dalboskolan</i>		5,3	6,3	5,4
<i>Frändeskolan</i>	5,8		6,7	5,5
<i>Granås skola</i>	6,4		7,8	6,3
<i>Mariedalskolan</i>	5,2		6,5	6,3
<i>Mulltorp skola</i>				
<i>Norra skolan</i>	5,2		6,6	5,5
<i>Onsjöskolan</i>	4,5		6,3	4,5
<i>Rånnums skola</i>	6,4		6,7	6,1
<i>Rösebo skola</i>				8,5
<i>Silvertärnan</i>				
<i>Skerruds skola</i>	5,7			4,0
<i>Torpaskolan</i>			6,4	5,4
<i>Tärnan</i>	6,0		4,9	8,1

Vänerparkens skola		5,6	5,8	5,5
Öxnered skola				
Genomsnitt, samtliga skolor	5,5	5,8	6,6	6,1
Totalt, flickor	5,7	5,8		
Totalt, pojkar	5,4	5,9		
Totalt, riket	5,1	5,4	6,8	6,1

Tabell 12. Resultat Skolenkäten 2021, frågeområde Trygghet. Resultat för elever, personal och vårdnadshavare. Källa: Skolverket.

Skola	Elever åk 5	Elever åk 9	Personal	Vårdnadshavare
Blåsut skola	9,5		8,8	9,1
Brålanda skola	8,9		8,7	7,7
Dalboskolan		7,8	8,3	8,0
Frändeskolan	8,3		7,8	7,2
Granås skola	9,4		9,3	8,7
Mariedalskolan	8,4		8,1	8,0
Mulltorp skola				
Norra skolan	8,5		8,4	7,5
Onsjöskolan	7,9		7,4	7,4
Rånnums skola	8,3		7,8	7,9
Rösebo skola				8,4
Silvertärnan				
Skerruds skola	9,2			7,8
Torpaskolan			7,4	8,0
Tärnan	8,9		6,9	9,3
Vänerparkens skola		7,7	7,6	8,1
Öxnered skola				
Totalt, samtliga skolor	8,6	7,8	7,9	8,0
Totalt, flickor	8,4	7,7		
Totalt, pojkar	8,8	8,0		

Totalt, riket	8,2	7,7	8,0	8,0
----------------------	------------	------------	------------	------------

Tabell 13. Resultat Skolenkäten 2021, frågeområde Bedömning och betygssättning. Resultat för personal. Källa: Skolverket.

Skola	Indexvärde
F-6	
<i>Blåsut skola</i>	8,4
<i>Brålanda skola</i>	F-3: 7,2 / 4-6: 7,1
<i>Frändeskolan</i>	7,2
<i>Granås skola</i>	F-3: 7,6 / 4-6: 7,8
<i>Mariedalskolan</i>	F-3: 8,3 / 4-6: 7,7
<i>Mulltorp skola</i>	-
<i>Norra skolan</i>	F-3: - / 4-6: 7,4
<i>Onsjöskolan</i>	F-3: 6,9 / 4-6: 5,8
<i>Rånnums skola</i>	F-3: 6,7 / 4-6: 7,8
<i>Rösebo skola</i>	-
<i>Skerruds skola</i>	-
<i>Tärnan</i>	F-3: 7-5 / 4-6: 7,2
<i>Öxnered skola</i>	-
7-9	
<i>Dalboskolan</i>	7,8
<i>Silvertärnan</i>	-
<i>Torpaskolan</i>	Norr: 7,1 / Söder: 6,8
<i>Vänerparkens skola</i>	7,0

Tabell 14. Resultat Skolenkäten 2021, frågeområden Hjälp i skolarbetet och Lust till lärande. Resultat för elever åk 5 och elever åk 9. Källa: Skolverket.

Skola	Hjälp i skolarbetet	Lust till lärande
<i>Blåsut skola</i>	9,0	6,3
<i>Brålanda skola</i>	9,1	6,5
<i>Frändeskolan</i>	8,4	5,9
<i>Granås skola</i>	9,1	7,7
<i>Mariedalskolan</i>	9,3	6,6
<i>Mulltorp skola</i>	-	-
<i>Norra skolan</i>	7,9	5,5
<i>Onsjöskolan</i>	8,5	5,3
<i>Rånnums skola</i>	7,9	6,5
<i>Rösebo skola</i>	-	-
<i>Skerruds skola</i>	-	-
<i>Tärnan</i>	9,4	7,3
<i>Öxnered skola</i>	8,4	5,0
Genomsnitt, samtliga F-6-skolor	8,6	6,2
7-9		
<i>Dalboskolan</i>	7,7	4,3
<i>Silvertärnan</i>	7,5	5,9
<i>Torpaskolan</i>	7,1 (Norr) / 7,9 (Söder)	6,3 (Norr) / 6,1 (Söder)
<i>Vänerparkens skola</i>	7,3	5,1
Genomsnitt, samtliga 7-9-skolor	7,5	5,5

Tabell 15. Antal elever per skola och totalt antal elever åk F-6, läsåret 2022/2023²¹.

Källa: Vänersborgs kommun.

Skola	F-kl ass	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Totalt antal elever	Totalt antal flickor	Totalt antal pojkar
<i>Blåsut skola</i>	26	23	26	27	25	27	24	178	81	97
<i>Brålanda skola</i>	22	28	32	27	29	29	39	206	112	94
<i>Frändeskolan</i>	15	33	26	28	28	36	24	190	83	107
<i>Granås skola</i>	44	49	49	49	40	41	41	313	150	163
<i>Mariedalskolan</i>	66	73	94	84	72	77	71	537	256	282
<i>Mulltorp skola</i>	3	9	7	9	8	10	8	54	29	25
<i>Norra skolan</i>	42	46	22	24	21	42	48	245	121	124
<i>Onsjöskolan</i>	45	47	46	46	45	40	45	314	146	169
<i>Rånnums skola</i>	22	20	26	40	26	40	33	207	99	108
<i>Rösebo skola</i>	4	4	4	6				18	12	6
<i>Skerruds skola</i>	6	6	6	8	15	13	7	61	28	33
<i>Tärnan</i>	41	59	61	53	56	48	57	377	203	174
<i>Öxnered skola</i>	58	45	50	36	45	49	46	329	165	164
Totalt, samtliga skolor	394	442	449	437	410	452	443		1485	1547

Tabell 16. Antal elever per skola och totalt antal elever åk 7-9, läsåret 2022/2023. Källa: Vänersborgs kommun.

Skola	Åk 7	Åk 8	Åk 9	Totalt antal elever	Totalt antal flickor	Totalt antal pojkar
<i>Dalboskolan</i>	56	57	63	176	76	100
<i>Silvertärnan</i>	139	146	141	426	204	214
<i>Torpaskolan</i>	117	123	133	373	186	187
<i>Vänerparkens skola</i>	81	84	81	246	110	136
Totalt, samtliga skolor	394	410	419	1213	576	637

²¹ Statistiken är hämtad vid två olika tillfällen, vilket medför att det totala antalet elever per årskurs inte överensstämmer med det totala antalet flickor och pojkar.

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Vänersborgs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av uppdragsavtal signerat 2022-11-03. Marie Lindblad har varit kvalitetssäkrare i uppdraget. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.